NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 3 DIN BROJ 58

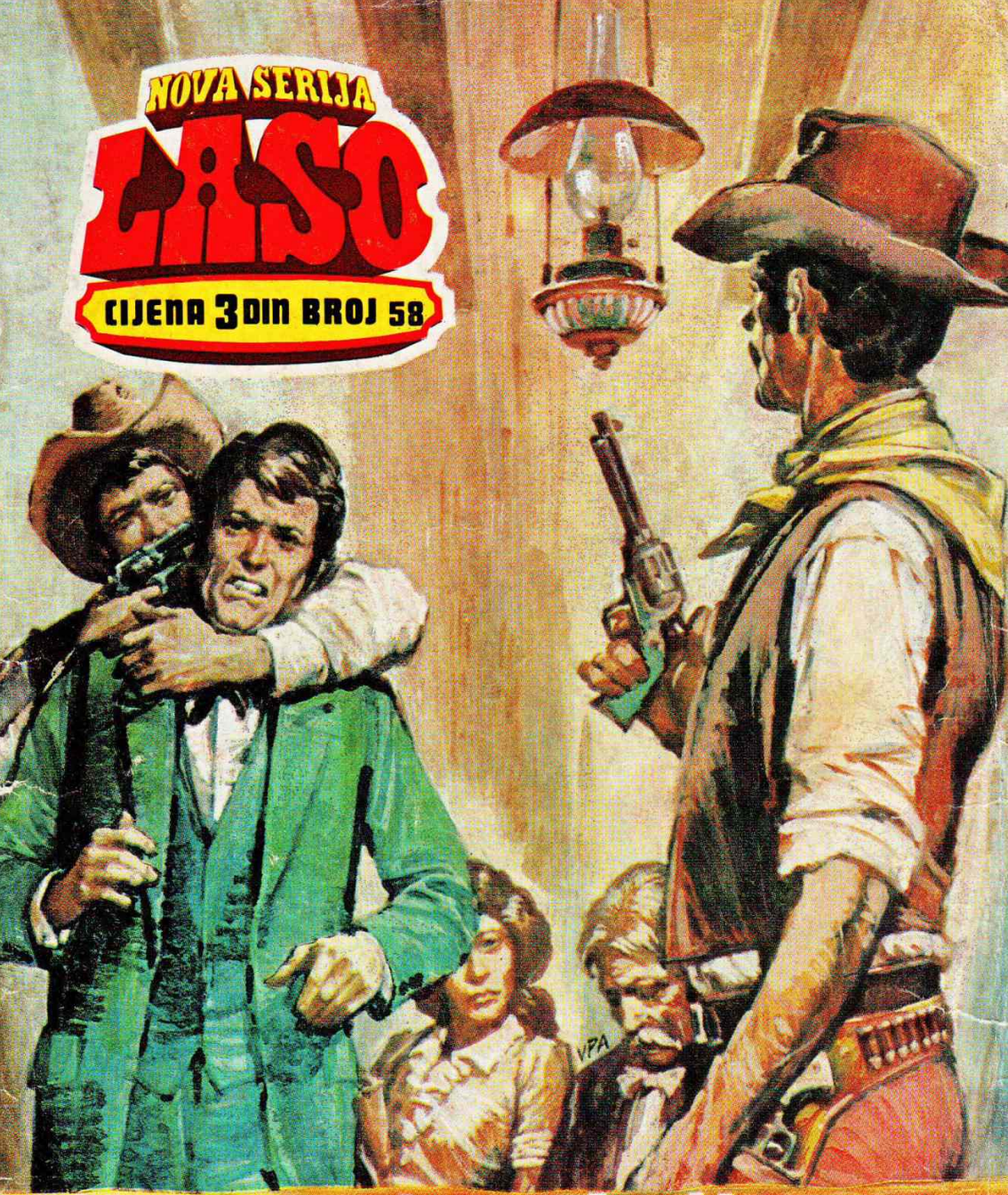

Smrt svim ubojicama

EVERETT JONES

»SMRT SVIM IZDAJICAMA«

I

Sam Kimball je nepomično sjedio na svom sivom konju. Oči su ga pekle dok je piljio u zgarište.

Bio je odsutan pet dana, i sada je, vrativši se ugledao svoj mali ranč sravnjen sa zemljom.

Misli su mu se komešale; štošta mu je prolazilo kroz glavu, i nije se mogao usredotočiti ni na što određeno.

Svom ogorčenju dade oduška u prodornom i divljem kriku.

Konj prestrašeno pojuri, spusti se u galopu niz obronak i zaustavi tek pred spaljenim rančem.

U tom času Sam Kimball opazi da lupeži nisu samo razorili građevine i ukrali konje, već su i žrtve ostavili za sobom.

Na velikom hrastu s druge strane dvorišta visjela su dva nepomična tijela. Bijahu to Charley i Jay.

Samu Kimballu se zgrči želudac a grlo mu se stegne.

— Proklete hulje!

Te dvije riječi zvučale su poput režanja gladna vuka. Donesu mu stanovito olakšanje.

Visok i mršav, uspravi se i podigne uzde pa potjera konja prema obješenima.

Promatrao je na mjesečini njihova izobličena lica, s tragovima smrtnog straha.

Uto spazi cedulju što su je prikvačili za Charleyjevu košulju. Jasno su se mogle pročitati riječi:

»Smrt svim izdajicama!«

Što to znači? Charley i Jay su kažnjeni zbog nečega... Zbog čega?

Ma kako napregnuto razmišljao o tome, Sam nije mogao pronaći nikakvo objašnjenje.

Izvuče iz korica za pojasom dugačak nož i prereže oba užeta.

To je bilo jedino što je još mogao učiniti za Charleyja i Jayja. Mogao ih je još jedino skinuti sa stabla i iskopati im grob.

Bila je ponoć kad je dovršio taj posao.

U sjeni golemog drveta, na kojem su bili obješeni Charley i Jay sada su se razabirala dva niska grobna humka.

U koru drveta je Sam Kimball urezao imena ubijenih: »Charley Kimball — Jay Kelly«.

Charley mu je bio mlađi brat a Jay Kelly Charleyjev prijatelj. Njih dvojica su se prije nepune dvije godine pridružili Samu, koji je do tada živio sam na svom malom ranču u brdima Mohawk i lovio divlje konje, zatim ih krotio i prodavao

vojsci i drugim zainteresiranim kupcima.

Charley i Jay su mu bili izvrsni ortaci. Uz njihovu je pomoć trgovina cvjetala.

Sam je kovao planove o budućnosti. Namjeravao je povećati ranč i oženiti se iduće godine, s Betty McShantock. Ona je bila kćerka Donalda McShantcka, jednog od najmoćnijih rančera u cijeloj Arizoni.

Donald McShantock nije još znao za odnos svoje jedinice i Sama Kimballa. Oboje su mu htjeli odati tajnu tek kad kucne pogodan trenutak, naime, kad Sam prikupi neku svoticu. Bogati mu rančer inače ne bi htio dati svoju jedinicu.

Gledajući grobove, Sam je razmišljao o svemu tome. Bilo mu je jasno da mora privremeno pokopati san o sretnoj budućnosti.

Jedna je misao potisnula sve ostale.

Mora pronaći ubojice brata Charleyja. i Jayja Kellyja. Ogorčen i duboko tužan, mislio je samo na osvetu.

Nakon nekog vremena okrene se i priđe hrpi pepela i pougljenjenih greda, koja je nekoć bila njegova kuća. Skromna kućica s malenom kuhinjom, udobno namještenom dnevnom sobom i spavaonicom u kojoj su bila tri kreveta.

Počne prekapati po zgarištu. Tu i tamo su još vrcale iskre iz toplog pepela i gasile se u noći.

Napad se, očito, zbio kasno po podne ili uveče. Sam je pretpostavljao da je zakasnio najviše dva sata.

Dalje je prekapao i tražio nešto određeno. Možda razbojnici nisu pronašli željeznu kutiju, koja je bila skrivena ispod drvena poda. Bila je to vrlo vrijedna kutija.

U njoj se nalazilo šest tisuća dolara, njegova sva ušteđevina.

Vjerovao je da je novac još u toj kutiji, jer za njega je znao samo on. Ni bratu nije ništa kazao.

Nije više nikome otkrivao svoje tajne; doživio je već previše razočaranja.

I ovaj put se njegov oprez pokaže opravdan. Pronađe željeznu kutiju upravo ondje gdje ju je sakrio. Morao je najprije razmaknuti ugarke, a onda ju je izvukao.

Prema njenoj težini zaključi da je novac još unutra. Kovani zlatni novac od deset i dvadeset dolara: ukupno šest tisuća. Pravi imetak za njega i temelj za nov, veći ranč. Tim novcem može kupiti dovoljno zemlje, čak i za uzgoj goveda. Do sada je uzgajao konje.

Ode do sredine dvorišta dok je objema rukama držao čvrstu kutiju.

Dakle, taj novac je još jedino što mi je preostalo, mislio je gnjevno.

Još nije sve izgubljeno, ali ta pomisao nije ga nimalo radovala.

Rado bi se odrekao tih para da može oživjeti Charleyja.

No, Charley je bio mrtav. Mladi, živahni Charley za kojeg se, nekako, uvijek osjećao odgovornim. Za prvih godina nakon rane smrti njihovih roditelja bio mu je poput oca. Charleyju je bilo dvanaest godina a Samu osamnaest, kad je neki revolveraš ubio Samuela Kimballa. Pet su godina ostali na malom ranču u New Mexicu.

Sam je radio kao mazga, ali su imali jedva dovoljno za život. Tada je prodao zemlju i krenuo s bratom na zapad.

Charley je već bio dovoljno odrastao da se snađe u svijetu pa se osamostalio.

Sam Kimball je pošao pustolovnim putovima. Neko je vrijeme bio vojni izviđač i sudjelovao u bitkama s Apašima.

Ubrzo je dobio nadimak: El Tornado. Tako su ga prozvali najprije Apaši, a zatim se to ime proširilo među bijelcima oko logorskih vatri.

Nakon desetak mjeseci napustio je Sam vojsku i bavio se raznim poslovima. Pratio je pošiljke zlata za kompaniju »Wells Fargo«, borio se kao revolveraš u raznim sukobima zbog pašnjaka i kao maršal ukrotio jedan divlji grad u Nevadi.

Stvorio je sebi velik broj neprijatelja. Posvuda su vrebali na njega rođaci i prijatelji onih koje je ubio ili doveo na vješala. Više nigdje nije bio siguran, neprestano je očekivao metak iz zasjede.

Napokon je pogođen u Tusconu. Tane mu s zabilo između lopatica. Premda je uspio još ustrijeliti napadača, činilo se da mu nema spasa.

Imao je sreću što je liječnik bio vrlo spretan. Zvao se Lincoln Anderson, a borio se kao lav za njegov život.

Nakon tjedana i tjedana Sam je prvi put ustao. Međutim, još nipošto nije bio zdrav. Trebao mu je odmor kako bi konačno uklonio posljedice teške povrede.

No, i dojadila mu je već borba.

Htio je otputovati u Californiju i ondje se naseliti a i liječnik mu je preporučio taj kraj zbog naročito povoljne klime.

Na svom putu na zapad, Sam je naišao na ovu divnu, pustu dolinu usred gorja. Prijavio je vlastima svoj novi posjed i osnovao ranč »Strelica-K«. Kao žig je odabrao strijelu kojoj se na vrhu nalazio K.

Marljivo je radio i odlazio samo jednom mjesečno u grad Buckhorn, udaljen četrdesetak kilometara. A i kad bi polazio, razlog je bila nabavka zaliha. Krčmari nisu mogli na njemu mnogo zaraditi.

Ipak, za posljednja se dva mjeseca pojavljivao češće u gradu, međutim, nitko nije slutio da se sastaje tajno s Betty McShantock, u stanu Lil Comstock, crvenokose i vatrene vlasnice »Arizona Stara«.

Bijaše još jedno tajno sastajalište Sama Kimballa i Betty McShantock, ali za njega nije znao nitko osim njih dvoje. Čak ni lijepa Lil Comstock, Bettyna najbolja prijateljica.

* * *

Sam spusti kutiju na zemlju i klekne kako bi je otvorio.

Htio se uvjeriti da razbojnici nisu pripremili psinu i napunili kutiju kamenjem.

Nagnuvši se naprijed, začuje škljocaj koji je mogao značiti samo jedno.

Baci se u stranu, no bilo je već prekasno.

Istodobno prasne nekoliko pušaka, i tijelo mu se dvaput trzne pod nesmljenim udarcima.

Imao je dojam da mu se u prsa zarilo užareno željezo dok mu se munjevito približavalo tlo.

Nepomično je ležao potrbuške a revolver bijaše nedaleko od njega.

Čuo je topot kopita, zatim glasove:

— Dosta mu je — reče netko.

— Još je živ — promrmlja drugi čovjek i gurne Sama vrhom čizme u rebra.

— Uzmi škrinju, Cass!

— Ne bi li bilo bolje da mu dadem još jedan me...

— Učini kao što ti kažem! — izdere se glas.

Sam je žmirio dok mu je u ušima šumjelo i tutnjalo, te je tek prigušeno čuo glasove. Pa ipak, činilo mu se da poznaje jedan od tih glasova.

Koliko je mogao zaključiti, bila su četvorica.

Sudeći prema zvukovima, jedan je upravo podigao željeznu kutiju i predao je drugome, koji je još sjedio u sedlu.

Odjekne zadovoljan smijeh, zatim glas čovjeka koji se činio poznat Samu Kimballu.

— To se isplatilo, amigos. Penjite se na konje! Vrijeme je da nestanemo odavde!

Zaržu konji, zazveckaju mamuze. Topot se kopita počne brzo udaljavati.

Oko Sama Kimballa zavlada tišina i on se pokuša dići. Odupre se rukama, no mišići kao da su mu posve izgubili snagu.

Stisne zube i počne puzati neopisivo sporo, poput puža.

Poslije prave vječnosti stigne do konja kojeg, napadači, na sreću, nisu poveli sa sobom.

Sivac je stajao pred izdubenim deblom što je služilo kao korito za napajanje.

Sam se vršcima prstiju uhvati za rub korita i jedva jedvice se podigne.

Napokon se, teško dišući, naginjao nad korito. Dodirne licem hladnu vodu i počne piti, oprezno i polako.

Već poslije nekoliko gutljaja popusti mučnina, a pred očima mu se razide magla i opazi da je voda pocrvenjela. S lijevog je ramena kapala krv.

Opipa desnom rukom ranu i napipa pod prstima rupu. Pogodili su ga s leđa i metak je prošao kroz rame ispod ključne kosti.

Drugo se tane još nalazilo u tijelu. Okrznulo je dva rebra s desne strane i zaustavilo se među njima.

Sam zastenja i uspravi se. Čvrsto se uhvati za sedlo i izvadi iz bisaga zavoje i viski.

Zatim se spusti na zemlju i naslони leđima na podnožje korita.

Povukavši nekoliko povećih gutljaja, započne operaciju. Jasno mu je bilo da mora izvaditi metak, ma kako bolno to bilo. Dobro je znao, ako olovo ostane u tijelu, neće preživjeti.

Najprije polije ranu viskijem, to ga je paklenski peklo.

Oči su mu suzile dok se kupao u znoju. Kroz prsa su prolazili valovi boli jedan za drugim.

Najzad je uspio izvući zaostali metak. Baci ga daleko od sebe

Koliko zla može nanijeti takav komadić olova!

Neko je vrijeme iscrpljeno sjedio, a onda uzme velik zavoj i omota ga oko grudi što je čvršće mogao. Na sličan način obradi ranu na ramenu.

Potpuno mu ponestane snage. Bolovi i gubitak krvi previše su ga oslabili.

Sklopi oči, ispruži se na tlu i u istom času zaspi.

Probudio se kad je u svitanje znatno zahladjelo. Nad istočnim rubom doline pojavile su se prve crvenkaste pruge zore.

Naježivši se, sjedne i ustane stenjući.

Konj je, objesivši glavu, stajao nedaleko od njega. Sam ga pozove cmoknuvši jezikom.

Još jednom uroni glavu u hladnu vodu u koritu, a zatim se podigne na konja.

Našavši se u sedlu, osjeti da su se obje rane, zbog tog naglog pokreta, opet otvorile.

Ipak, ne sjaše jer nije vjerovao da bi se još jednom uspio popeti u sedlo.

Krene i već poslije prvog kilometra osjeti jake bolove. Uzme laso, omota ga oko tijela i sveže se za jabuku sedla. Sada nije mogao barem pasti, ako izgubi svijest. Tako je jahao na zapad. Pred očima mu se cijelo vrijeme nalazio sasvim određen cilj. Neprestano na ivici nesvijesti i mučen napadajima groznice, mislio je samo na jedno: na osvetu!

* * *

Lovačka se kolibica nalazila samo petnaestak kilometara od njegove doline, pa ipak, bilo je već popodne kad je stigao do nje.

Nekoliko se puta onesvijestio u sedlu. Tada bi se konj, jednostavno, zaustavio i strpljivo čekao da ga ponovno potjera. Tko zna koliko se puta to dogodilo!

No, sada je bio na cilju i to je bilo najvažnije. Drhtavim, znojnim prstima odveže laso, uhvati se objema rukama za jabuku sedla i sklizne s konja. Tada otkopča kolan i pljesne konja po sapima.

Sivac otkaše a sedlo sklizne u stranu i padne na zemlju.

Zatetura prema kolibi. Osjećajući žeđ i glad, no još jača je bila iscrpljenost.

Uspije nekako stići do gruba drvena ležaja, baci se na njega i odmah utone u dobok san.

Obuzme ga groznica i san. Mučili su ga zbrkani snovi; neprestano je vidio u mislima onaj užasni prizor kako na hrastu vise dvojica obješenih. Povremeno bi vidio sebe na zemlji i čuo opet glasove onih protuha koje su pucale u njega.

Vidio je u snu i Bettyno lice. Vidio je njezinu dugačku plavu kosu i vidio je kako joj se miču usne. Govorila mu je nešto, ali se njezin glas nije čuo.

— Betty! — uzvikne u snu.

Probudi ga njegov glas, bol rana. Sjedne na ležaju, kupajući se u znoju.

Vani je bilo mračno a kroz oba prozorčića i poluotvorena vrata prodirale su u unutrašnjost kolibe uske pruge žute mjesečine.

Podalje od kolibe lutali su kojoti i zavijali kad bi im vjetar donio miris čovjeka i konja. Sivac ljutito zarže.

Morao je izići. Prebaci noge preko ivice ležaja, a usta mu bijahu suha poput pustinje dok u trbuhu kao da je režalo deset gladnih vukova.

Digne se i nesigurnim koracima pođe prema vratima.

Izašavši ugleda sedlo sa zamotanim gunjem, puškom i čuturom. Otetura do njega, klekne i otvori čuturu.

Voda je bila mlaka i ustajala, ali je imao dojam da još nikada nije pio nešto tako ukusno.

Voda mu dade novu snagu, no znao je da to neće dugo potrajati. Mora nešto pojesti i popiti nešto toplo.

U potočiću što teče pedesetak koraka ispod kolibe, ima dovoljno vode. A u kolibi postoje zalihe: kava, so, brašno, šećer, suho meso i druge živežne namirnice.

Sam je dobro poznao tu kolibu. Nije bio prvi put u njoj, tu se često sastajao s Betty.

Odvuče se do potoka i uzme vode.

Pred ognjištem u kolibi još je ležala hrpica drva. Zapali vatru i skuha najprije kavu, zatim odreže dva komada suhog mesa, isprži ih na tavi i pojede.

Nakon nekog vremena ispruži se opet na ležaju i zagleda u strop. Misli mu odlutaju ponovo k Charleyju i Jayju.

»Smrt svim izdajicama«?

Što li znači ta cedulja na Charleyjevoj košulji?

Zašto su izdajice morali umrijeti?

Zatim, onaj glas koji mu se učinio tako poznatim. Onaj glas...

Najednom se sjeti. Da, čuo je već jednom zgodom glas u Buckhornu.

Sjedne, nijemo raspravljajući sam sa sobom i odjednom zatrese glavom.

Ne, to ne može biti!

Zacijelo se prevario. Jer, ako je to istina, onda se sve ruši. Onda će biti prisiljen da se bori protiv Cala McShantocka, protiv Bettyna brata.

— Ne — promrmlja tiho. — Prevario sam se. Zašto bi to učinio Cal McShantock? Ne postoji baš nikakav razlog.

Pokušavao je razuvjeriti sebe, ali je osjećao da mu to ne polazi za rukom.

Opet se ispruži na ležaju. Tako je ležao otvorenih očiju prije nego što je napokon zaspao.

* * *

Ostao je u lovačkoj kolibi osam dana, a ujutro devetog dana krenuo na put.

Rane su mu poprilično zarasle a odmaranje mu je vratilo velik dio snage.

Bilo je podne kad je ušao u široku, prašnjavu glavnu ulicu gradića Buckhorna.

Kao uvijek u to doba dana, gotovo svi su se zavukli u kuće. Tek mjestimice su u sjeni na verandama ljenčarili ljudi na platnenim stolicama za ljuljanje i pospano promatrali jahača.

Samo su dva čovjeka poklonila Samu Kimballu veću pažnju nego ostali.

Ta su dvojica sjedila u krčmi »Hijena«, prividno se dosađujući, kad je u krčmu ušao Sam. Dok su ga svi ostali gosti pogledali nezainteresirano, njih dvojica su odmah kimnuli jedan drugome.

Jedan je počeo tiho govoriti, ali ga je drugi usutkao pogledom.

Sam pristupi šanku.

Krčmar je bio tusta lica i velika trguha. Zvao se Hendrik Slaughter, a bio je poznat po svom obilnom i izrazito ukusnom jelu. To je i bio razlog zbog kojeg se Sam, kad bi došao u grad, najradije svraćao u tu krčmu.

— Dobar dan, gospodine Kimballe — reče prijazno Slaughter. — Opet ste došli u grad? Već ste mi nedostajali. Onda, što ćete naručiti ovaj put?

Još govoreći, napuni čašu viskijem i gurne je prema Samu.

Sam je isprazni nadušak i odmah zatraži još jednu.

Krčmar ga začuđeno pogleda. S te strane ga još nije poznavao. Ranije je Sam sporo pijuckao viski i tre-

balo mu je stanovito vrijeme da isprazni čašu. Ovaj put kao da se sasvim izmijenio.

Sam iskapi i drugu čašu viskija, a onda reče da bi htio nešto pojesti i potraži pogledom slobodno mjesto.

Svi su stolovi bili zauzeti, te je samo nekoliko stolica bilo slobodno.

Slaughter pokaže prema onoj dvojici koji su se iznenađeno pogledali kad je ušao Sam.

— Ondje je još jedno slobodno mjesto — promrmlja. — Pričekajte, pitat ću ih da li se slažu.

Sam odmahne rukom.

— Dobro, osobno ću ih upitati. Tko su ta dvojica?

— Cass Waddell i Brock Olson. Rade već nedjelju dana na »Dvjema zvijezdama«. Da vam donesem neko piće, Same? Viski, pivo ili...

— Kavu — prekine ga Sam. — Pun vrč.

Približavajući se stolu, nasluti da ga ona dvojica sumnjičavo gledaju.

— Imate li nešto protiv? — promrmlja i spusti ruku na naslon slobodne stolice.

Obojica zatresu glavom, nastojeći da se ponašaju nehajno.

Ubrzo pošto je Sam sjeo, krčmar donese jelo. Sočan odrezak s pržen im krumpirom i mahunama, te velik vrč vruće kave.

— Što rade ostala dvojica? — zapita Slaughter. — Već dugo nisam vidio Charleyja i Jayja.

— Mrtvi su.

— Mrtvi? — promrmlja krčmar. — Kako se to dogodilo, Same?

— Ubijeni su.

— Jeste li to već saopćili maršalu?

— Ima vremena. Prošlo je već nekoliko dana, pa sati više nisu važni.

— Sumnjate li u nekoga, Same?

— Možda ću uskoro uhvatiti te hulje — promrmlja Kimball izbjegavajući odgovor.

Govoreći to, promatrao je onu dvojicu koji su sjedili s njim za stolom. Instinkt ga je upozoravao da s njima nešto nije u redu.

Zašto se ponašaju tako ravnodušno? Svatko bi se zainteresirao kad bi čuo da se negdje u blizini dogodilo umorstvo.

Ta dvojica se, naprotiv, pretvaraju kao da nisu ništa čuli. Pilje pred sebe i, dosađujući se, vrte čaše u ruci.

Sam se nagne nad jelo. Pošto je nedjelju dana živio u divljini od suhog mesa i palačinki koje je sam pripravljao, prijala mu je prava hrana.

Hendrik Slaughter se udalji, zastane kraj susjednog stola i reče nešto tiho ljudima koji su ondje sjedili.

Uskoro svi gosti obrate pažnju na Sama. Neki su ga gledali suosjećajno a neki radoznalo.

Cass Waddell i Brock Olson su još sjedili šutke. Nakon nekog se vremena nakašlje jedan od njih dvojice i reče tiho:

— Vrijeme je da krenemo, Brocke.

Sam Kimball se trgne začuvši taj glas.

Poznao je taj glas, neće ga više nikada zaboraviti. Probudi se u njemu jasno sjećanje.

Najprije ga je netko udario nogom, sjećao se toga. Zatim je čuo riječi: »Još je živ«.

»Uzmi škrinju, Casse!« kazao je nakon toga onaj glas koji se Samu učinio tako poznatim.

Tada je dodao Cass: »Ne bi li bilo bolje da mu dadem još jedan me...«

Htio je kazati: »još jedan metak«, ali ga je prekinuo drugi član bande koji je, očito, bio vođa.

Ovaj za stolom se zove Cass.

I onaj razbojnik se tako zvao, pored toga i glasovi su jednaki.

Za Sama Kimballa nisu postojale više nikakve sumnje.

Eto, tek je došao u grad i već je naišao na svjež trag.

Pa ipak, nije htio brzopleto postupiti, htio je prikupiti čvrste dokaze.

Pogleda Cassa Waddella koji je bio mršav, crvenkaste kose, zelenkastih očiju i tankih, stisnutih usana.

Cass Waddell se primjetno trzne opazivši Samov ispitivački pogled.

Sam se nagne natrag i podrugljivo osmjehne.

— Nešto nije u redu, neznanče? — razljuti se Cass Waddell. — Zašto me gledate tako blesavo? Nešto vam se ne sviđa na meni?

Njegov drug je bio plećat i doimao se donekle priglupo.

— Ne uzbuđuj se, Casse! — pokuša ga smiriti. — Ne započinji svadu! Zar je važno što te netko gleda? Ne možeš nasrnuti na svakoga tko se čudi tvojem ružnom licu.

Posljednje riječi još više razbjesne Cassa Waddella.

— Ostavi me na miru, Brocke! — zareži. — Ovo se tiče samo mene. Taj klipan me gleda kao da sam mu nešto učinio. ... neću to dopustiti.

Sam Kimball je suviše često sretao kradljivce, razbojnike i ubojice a da ne bi taj soj odmah prozreo. Znao je kako se mogu najlakše izazvati takvi probisvijeti.

A Cass Waddell je bio razmjerno lak protivnik. Nedostajala mu je hladnokrvnost i dovoljan je bio sitan povod da skine krinku.

— Ti si glupan, Waddelle — reče mirno Sam. — Zar, doista, smatraš izazovom ako te netko samo pogleda? Možeš biti bez brige. Ne želim ja ništa od tebe. Naime, ne mogu zamisliti da bi štene poput tebe moglo biti pravi razbojnik. Jesi li sada zadovoljan?

Cass Waddell je zabezeknuto zinuo. Ispunjen osjećajem krivnje, očekivao je sve drugo, samo ne takav podrugljiv odgovor.

Napokon mu se umjesto zapanjenosti pojavi na licu srdžba.

— Mene nazivaš glupanom? — progunđa i istodobno se nasmije prezirno. — A, kad bi samo znao, Kimball. Razrogačio bi oči od čuđenja.

Sam Kimball ravnodušno kimne.

— Svakako, Waddelle — reče mirno — sasvim jasno mogu zamisliti tvoja junačka djela. Pošten se čovjek, kad ih čuje, naježi. Možda i razrogači oči od užasa. Kad je riječ o takvoj hulji kao što si ti, svašta je moguće.

Waddell spusti ruku na revolverski kundak.

— Što hoćeš kazati time, Kimballe? — promrsi kroz zube. — Smjesta se ispričaj zbog te uvrede, ili ću te izrešetati...

Sam se prezirno naceri.

— Ma, tebe ću zgnječiti kao uš, Waddelle. Radije se okani toga! Najpametnije ti je da nestaneš odavde.

Cass Waddell htjede ponovno planuti, ali ga Olson uhvati za ruku.

— Dosta je svađe, Casse! Hajdemo! — reče užurbano.

Taj naoko tromi i priglupi čovjek bio je opasniji negoli naprasiti i tašti Waddell. Sam Kimball to odmah uoči.

Treba da se čuva Brocka Olsona. On je pravilno ocijenio situaciju. Spoznao je da bi sukob pred javnošću mogao biti poguban.

Želi pričekati pogodniji trenutak i najprije se dogovoriti s ostalima.

Kimball nije imao baš ništa protiv toga. Tek je otkrio početak svježeg traga. Ako se sada sukobi s Waddellom i Olsonom, taj će se trag opet izgubiti a bio je uvjeren da će, ako dođe do borbe, morati da ubija.

Cass Waddell se primjetno opusti.

— U redu, Brocke — reče svom drugu.

Okrenuvši se prema Kimballu, doda: — Mi ćemo još razgovarati, Kimballe. Možeš biti siguran u to.

Kimball šutke kimne i posegne za vrčem pa napuni šalicu kavom. Uto primijeti pokret.

Cass Waddell je povukao revolver.

Uočio je povoljnu priliku i nije se više mogao obuzdati.

Htio je izbjeći buduće neprilike. Htio je jednom za svagda ukloniti Kimballa.

Sam je munjevito reagirao i u dijeliću sekunde postao je opet onakav kakav je nekoć bio.

El Tornado!

Trznuvši zglavkom, baci težak vrč s vrućom kavom, pa pogodi Waddella u lice baš u trenutku kad je razbojnik htio podići revolver.

Cass Waddell krikne kad mu se vrč razbio o glavu, ali ipak opali.

Da se Kimball nije onako hitro bacio u stranu, zacijelo bi ga bio pogodio metak.

Još dok je padao na pod, opazi da se i Brock Olson uključuje u borbu. I taj je razbojnik povukao kolt i brzopleto opalio.

Sam Kimball ugleda plamičak što je liznuo prema njemu, osjeti struju zraka pored lica i smjesta uzvrati hicem.

Brock Olson je bio teško pogođen i tane ga odbaci do zida pokraj prozora. Više nije mogao dići revolver. Srušio se na pod lica iskrivljena od boli.

Preostao je još Cass Waddell kojem nije bilo ni na kraj pameti da odustane od borbe, iako ga je udarac vrčem malo ošamutio i raskrvario mu glavu.

Instinkt mu je govorio da se sada mora boriti i da ne može uzmaknuti.

Ponovno podigne ruku u kojoj je držao revolver i potraži cilj. Sam je bio brži i njegov protivnik više ne stiže opaliti.

Bilo bi mu milije da je mogao samo onesposobiti Waddella, međutim nije imao dovoljno vremena za pažljivo ciljanje.

Prasak njegova revolvera pomiješa se s Waddellovom glasnom kletvom.

Tane se zabije razbojniku u prsa i napola ga okrene oko osi, a oba njegova metka, koje je još ispalio, prodru u drven pod ispred njega. Tada se sruši.

Krčmu ispuni tišina dok je Sam Kimball držao u ruci kolt i prelazio pogledom po licima gostiju.

No, nigdje nije vidio neprijateljsko držanje. Činilo se da ti ljudi žele ostati po strani.

Priđe Cassu Waddellu i klekne pokraj njega.

Razbojnik je još bio živ, ali je već posegnula za njim smrt.

— Zašto ste objesili Charleyja i Jayja, Waddelle? — zapita Kimball tako glasno da su ga mogli čuti svi u krčmi. — Olakšaj sebi savjest, čovječe!

Waddell ga pogleda iskolačenim očima, punima smrtnog straha. Otvorene usne su mu podrhtavale, micale se, ali se nije čuo nikakav glas.

— Zašto, Casse Waddelle? — zapita uporno Sam Kimball. — Kaži mi! Što su vam učinila ona dvojica?

Waddell nemoćno zatrese glavom.

— Smrt svim izdajicama! — izusti bez daha.

Kroz gomilu okupljenih ljudi progura se visok čovjek u tamnoj odjeći, s maršalskom zvijezdom na prsima.

Zaustavi se pokraj ranjenika, nagne nad njega i prodirno ga pogleda.

— Što se dogodilo, Casse?

Waddell podigne ruku i pokaže na Sama.

— On... on nas je napao, Lee. Prvi je povukao... Nismo imali nikakve šanse...

— Zašto, Casse? — zapita maršal. — Zašto vas je napao?

Waddell ne pokloni nikakvu pažnju tom pitanju. Umjesto toga reče:

— Odvedi ga na vješala, Lee! Čuješ li me? To je važno. Taj nitkov mora biti kažnjen zbog ovoga. On je... on je...

Glas mu se prekine i spopadne ga kašalj kad se pokušao pridići na laktove.

Na usnama mu se pojavi krvava pjena, klone nemoćno na pod a tijelo mu omlohavi.

Maršal Lee Masterson natmureno pogleda Kimballa.

— Što možete kazati na te optužbe, Kimballe? — promrmlja.

Sam slegne ramenima.

— Lagao je, maršale. Dođite! Možda njegov prijatelj može još nešto kazati.

Međutim, Brock Olson je već bio mrtav.

Ležao je pokraj zida ispod prozora. U zgrčenoj je desnici još držao revolver.

Maršal odlučno ispruži ruku.

— Vaše oružje, Kimballe! — reče zapovjednički.

Kimball ustukne pol koraka dok mu je ruka lebdjela tik iza revolverskog drška.

— Znači li to da me želite uhapsiti, Mastersone?

Maršal kimne.

— Dužnost mi je da ispitam ovaj događaj, Kimball — reče. — Konačno, ubijena su dva čovjeka, a postoji opravdana sumnja da ste vi započeli pucnjavu. Obojica su bili prvorazredni strijelci da su oni prvi povukli, ne biste vi sada bili posve neozlijeđeni, Kimballe.

— Odakle to znate, Mastersone? — zapita podrugljivo Sam. — Zar tako dobro poznajete tu dvojicu?

— Predajte oružje! — zatraži ledeno Masterson. — Opravdavati se i braniti možete pred sucem.

Sam Kimball pokaže na okupljene ljude.

— Evo, ovdje ima dovoljno svjedoka, Mastersone — reče. — Pitajte te ljude. Među njima ih ima barem nekoliko koji mogu potvrditi moju izjavu. Cass Waddell je prvi povukao. Bacio sam mu u glavu vrč s kavom i tako sam ga zbunio. Istodobno je povukao oružje i njegov

drug. Imao sam sreću što sam bio brži od njih. Pitajte svjedoke, maršale!

Lee Masterson se obrati ljudima:

— Je li istina ono što tvrdi?

Javi se samo jedan od njih: debeli krčmar Hendrik Slaughter.

— Promatrao sam njih trojicu dok su međusobno razgovarali, Lee — reče. — Kimball se ponašao vrlo suzdržljivo. Jedino je Cass Waddell postepeno gubio vlast nad sobom. Iznenada je povukao kolt i da Kimball nije reagirao neshvatljivo brzo, ležao bi sada i on na podu.

— Hm — promrmlja Masterson prilično nezadovoljno i opet pogleda Sama. — O čemu ste razgovarali s tom dvojicom, Kimballe?

— Ni o čemu posebnom, Mastersone. Jednostavno, Waddell je imao nečistu savjest. Imao je dojam da je raskrinkan, iako to nisam izrazio ni jednom riječi.

— Kako mislite: raskrinkan?

— Prepoznao sam njegov glas. Bio je među ljudima koji su napali moj ranč. Među ljudima koji su objesili mog brata Charleyja i Jayja Kellyja i spalili građevine. Mene su pogodili i ostavili ležati, jer su vjerovali da sam gotov. Je li vam to dovoljno, Mastersone?

Maršalovo lice ostane bezizražajno i nije se moglo razabrati što misli u tom trenutku.

— Znači, prepoznali ste glas — reče. — Dabome, ja ne mogu provjeriti tu izjavu. A Cass Waddell više ne može tvrditi suprotno. Dobro, kada se dogodilo sve to? Zašto sam tek danas saznao za taj prepad?

— Zato što sam tek danas došao u grad, Mastersone — odvrati oporo Sam. — Na žalost, nisam mogao doći ranije. Morao sam pričekati da mi zarastu rane. Napadnut sam prije devet dana, bilo je to prošlog utorka. Možete provjeriti gdje se u to vrijeme nalazio Waddell, maršale.

Lee Masterson nehajno kimne.

— Bez brige, učinit ću to, Kimballe. No, već sada vam kažem da ne vjerujem da je Cass Waddell imao bilo kakve veze s time.

— Čini mi se da ga poznajete vrlo dobro, Mastersone — napomene podsmješljivo Sam. — Osim toga, ne bih rekao da ste sasvim nepristrani.

— Što hoćete kazati time? — uzrujano će Masterson.

Sam se naceri.

— Razumijem se u te stvarčice, Mastersone. I ja sam neko vrijeme nosio zvijezdu. Dobro znam da u propisima piše da je prijeko potrebna nepristranost. Presudu mogu donositi jedino sudac i porota.

Lee Masterson prezirno puhne.

— Pah! Nije potrebno da me učite koje su moje dužnosti. A sada, predajte mi napokon svoje oružje! Uhapšeni ste i bit ćete u zatvoru dok se konačno ne riješi spor. Svakako, ostvarit ćete svoje pravo. Za to će se pobrinuti sudac Wilkins.

Sam zatrese glavom.

— Žao mi je, maršale — reče gnjevno — no nemam vremena za gubljenje i nećete me skrenuti s mog puta. Pronašao sam trag, i sada ću ga slijediti.

— Zar želite preuzeti zakon u svoje ruke? — zapita mrzovoljno Masterson. — Možda namjeravate izazvati još nekoliko ljudi kao što ste Waddella i Olsona? Opominjem vas, Kimbale. Ako to učinite, na kraju puta će vas čekati vješala.

— Prepustite to meni, Mastersone — progunđa Kimball. — A sada,

maknite mi se s puta! Baš nimalo ne uživam u tome da se natežem s vama.

Maršal se doimao smrknuto i neodlučno. Činilo se da privremeno ne zna kako bi trebalo da se ponaša. Čuo je već previše o Kimballu, pa mu se nije usudio suprostaviti.

— U redu, Kimball — progunđa. — Ne želim se boriti s vama. Uostalom, znam tko ste. Ne bih imao baš nikakvih nada protiv revolveraša poput vas. No, ima dovoljno drugih sredstava i načina da se provede zakon. Već ću vas prisiliti na koljena, budite sigurni u to.

Sam Kimball ga je već nekoliko puta vidio kad bi posjetio grad, ali sada ga je prvi put upoznao iz blizine.

Od prvog časa osjetio je odbojnost prema njemu.

Lee Masterson nije bio iskren i jasno se zamjećivalo da skriva nešto.

Zašto je tako otvoreno uz Samove protivnike, i prema njemu ponaša se tako neprijateljski?

Ima li njegovo držanje bilo kakve veze sa zagonetnom smrću Charleyja i Jayja?

— Masterson — reče mirno Sam — niste me još ni upitali o pojedinostima napada na moj ranč. Zar vas to ne zanima? Ili već sve znate?

Maršal se zajapuri.

— Pripazite na svoj jezik, Kimballe! — uzvikne.

Sam se naceri.

— Možda ću jednog dana kazati i mnogo više, maršale — promrmlja. — Idem sada i ne pokušavajte me zaustaviti... nemate pravo na to!

Prođe kraj Mastersona, munjevito se okrene i počne se natraške povlačiti prema vratima, kako ne bi ni za tren ispustio maršala iz vida.

Lee Masterson se zlobno naceri i zagleda mimo Sama prema vratima.

Već u slijedećem je trenutku saznao Sam razlog te iznenadne radosti.

No, bilo je već prekasno da bilo što poduzme.

Zaustavio se kad mu se uz kičmu, između lopatica, priljubio neki tvrd predmet.

— Ovo je pouzdana sačmara, Kimballe — reče čovjek iza njega. — Samo jedan pogrešan pokret i ja pucam. Dignite ruke! Brzo!

Sam Kimball polako podigne ruke u visinu ramena.

Čovjek iza njega izvuče mu revolver iz korica, ni za tren ne odvojivši od njegovih leđa otvor dvocijevne sačmare.

Pristupi mu sprijeda maršal Masterson i izvadi iz džepa lisičine.

Čelični se koluti sklope oko Samovih zglavaka.

— Kazao sam ti da nema smisla da se odupireš zakonu, Kimballe — progunđa zadovoljno maršal. — Što si uopće očekivao, tikvane?

— Maršale — umiješa se Hendrik Slaughter — ne možete to učiniti, on je nevin. Nemate baš nikakvo pravo da ga uhapsite.. pucao je u samoobrani. Mogu to izjaviti pod zakletvom.

— Ne petljajte se u to, Slaughtere — odvrati ledeno. — Svoj iskaz ćete dati kad se Kimball nađe pred vorotom. Hajde, Kimballe, krenil

Onaj koji je nadmudrio Sama, grubo gurne uhapšenika sačmarom.

Sam ga je poznao. Bio je to Doug Wayne, maršalov pomoćnik, dvadesetogodišnjak šiljasta, bubuljičava lisičjeg lica. Nosio je zvijezdu pola godine.

Sam pođe jer mu drugo ništa nije preostalo.

II

Zatvor, koji je zauzimao stražnji dio zgrade u kojoj se nalazio maršalov ured, sastojao se od dviju ćelijica s drvenim ležajima, klimavim stolicama i daskom što je služila kao stol.

U lijevoj je ćeliji već bio jedan zatvorenik postariji čovjek bujne bijele brade. Odjeća mu je bila zakrpana, ali vrlo čista a njegove svijetle oči odavale su razboritost i budnost.

Sjedio je na svom ležaju i gledao kako Masterson i njegov pomoćnik tjeraju uhapšenika u susjednu ćeliju. Budući da se pregradni zid sastojao samo od željeznih rešetki, mogao je sve jasno vidjeti.

Sam Kimball je još imao na rukama lisičine.

Otvorivši vrata ćelije, maršalov ga pomoćnik grubo gurne u leđa, a istovremeno ispruži lijevu nogu, tako da se Sam spotakao o nju.

Međutim, Kimball ne padne, već se munjevito okrene, instinktivno podigne obje sputane ruke. Bila je to puka obrambena reakcija.

No, oba predstavnika zakona je protumače na svoj način.

Doug Wayne se podlo naceri i zabije mu puščanu cijev u želudac.

To se zbilo tako iznenada da Sam nije stigao izmaknuti. Kroz tijelo mu prostruji plamena bol i za tren mu se činilo da će povratiti, ali savlada tu mučninu. Obuzme ga srdžba.

Premda su mu ruke bile sputane, razjareno navali.

Udari maršalova pomoćnika po podlaktici, on ispusti sačmaru opsovavši. Sam smjesta produži napad, a Doug Wayne podigne ruke braneći se. Sam probije tu obranu ali kako su mu ruke bile privezane lancem jedna za drugu, morao je istodobno udariti objema šakama.

Doug Wayne dobije snažan udarac, glava mu poleti prema natrag, a iza nosa mu šikne krv.

Zatulivši od boli, odtetura do drvenog zida nasuprot vratima ćelije.

Sa strane navali na Sama Lee Masterson. Podigao je sačmaru i uhvatio je za cijevi, spreman da udari.

Sam se sagne i tako izbjegne udarac kundakom, a onda se zaleti glavom u Mastersona kao jarac.

Maršal se skvrči, ali ga još udari objema šakama po nezaštićenu licu.

U istom času skoči odostraga maršalov pomoćnik i svom se težinom baci Samu na leđa i natjera ga da poklekne.

Sam padne na ruke i pokuša stresti sa sebe protivnika, što mu uspije samo napola.

Kad se već gotovo uspravio, navali na njega maršal Masterson. Tu se nije moglo više ništa učiniti.

Doug Wayne se držao za Sama kao pijavica i stezao mu objema rukama vrat.

Za to je vrijeme Lee Masterson udarao čvrsto i točno. Neprestano je pogađao Sama po licu i osjetljivim dijelovima tijela.

Kimballu nije bilo spasa, jer su ga oba lupeža nemilo udarala. Tukli su ga tako dugo dok se nije, krvareći, onesvijestio.

Tada ga uhvate i odvuku u ćeliju, jednostavno ga bace na tvrd kameni pod i zatvore iza njega vrata.

Zadovoljno se cerekajući, pogledaju se.

— On nam neće više stvarati nikakve teškoće — progunđa pakosno Doug Wayne dok je maramicom brisao lice. — Već se radujem onom danu kad će visjeti.

Maršal ga bijesno pogleda.

— Poštedjeli biste nas svih ovih neprilika da ste obavili posao kao što treba — reče tiho. — Kad se puca u nekoga, treba provjeriti i da li je uistinu mrtav.

— Za to je kriv McShantock — promrmlja pomoćnik. — Cass Waddell je htio još jednom opaliti u njega, ali ga je spriječio Cal. On i njegovi prokleti pojmovi o časti! Možda bi, ipak, bilo najbolje da se odvojimo od njega.

— Još nam je potreban.

— Kako dugo?

— O tome će odlučiti vođa.

Vraćajući se u ured, tiho su razgovarali ali ne i dovoljno tiho. Onaj starac u drugoj ćeliji imao je vrlo izoštren sluh i čuo je gotovo sve.

Pošto su se čudni predstavnici zakona povukli, starac se nijemo osmjehne.

— A, još ćete se začuditi — prošapće...

* * *

Sam Kimball se probudi pošto mu je u lice pljusnula hladna voda.

Ležao je na leđima ispod sebe je osjećao tvrdi, neravni kameni pod.

Čuo je tiho smijuljenje, pa okrene glavu i ugleda starca iz susjedne ćelije. Stajao je pokraj rešetaka i držao u rukama velik glineni vrč.

— Dovoljno si dugo spavao, Tornado — reče čudni starac. — Kakvo je stanje? Jesu li sva rebra čitava... ništa nije slomljeno?

Sam sjedne i duboko udahne.

Bolio ga je cio trup dok mu se lijevo oko gotovo sasvim zatvorilo. Na usnama je osjećao slatkast okus krvi. Pokuša se osmjehnuti, ali to mu baš ne uspije.

— Čini mi se kao da me pregazilo cijelo stado — prostenje. — Te proklete hulje ... platit će mi zbog toga.

Starac se opet nasmije.

— Ako ti još pruže priliku za to, Kimballe — reče. — Naime, ozbiljno su naumili da te objese.

Sam gnjevno zatrese glavom.

— Nije moguće — promrmlja. — Ne mogu to učiniti... sasvim je jasno da sam se branio. Kad bi me objesili, bilo bi to pravo umorstvo.

Starac kratko kimne.

— Naravno — reče — ništa drugo i ne namjeravaju. Oni su prave ubojice.

Sam Kimball ga sumnjičavo pogleda.

— Dakle, to je prokleto smiješna tvrdnja — zagunđa. — Znaš li što govoriš?

— Ako ti ono što se maloprije dogodilo nije dovoljan dokaz, onda ti ne mogu pomoći. No, pričekaj samo! Uskoro ćeš spoznati što te očekuje... smatrao sam te pametnijim, Tornado!

— Odakle mi znaš ime?

— Ja sam Paddy Wolcott i već prilično dugo se vrzmam uokolo pa se na taj način može štošta doznati.

— A zašto su te zatvorili?

— Ma, zbog obične sitnice. Nisam mogao platiti račun debelom Slaughteru. Pošto sam nalio u sebe previše tog vražjeg pića što se zove viski, još sam i pomahnitao. Bacio sam mu dvije prazne boce na punu policu i izazvao stanovit lom. Sada debeli Hendrik razmišlja o tome kako da mu nadoknadim štetu, a sudac traži prikladnu kaznu. Sjedim već cijelu nedjelju dana u ovom sobičku i čekam suđenje, međutim, kod tebe će ići brže.

Sam opipa rebra. Nije mogao pronaći ni jedno mjesto koje ga ne bi boljelo, no činilo se da su sve kosti čitave.

Kraj zida se nalazio onakav vrč s vodom kakav je držao u rukama Paddy Wolcott.

Napije se i opere izudarano lice, zatim privuče klimav stolčić i sjedne nasuprot starcu.

I Paddy Wolcott je već sjeo.

Sam je pažljivo promatrao to bradato lice. Čudno, stari Paddy se izvana doimao kao prava skitnica. Izgledao je kao zapušten pustinjak koji može biti sretan ako ima svaki dan dovoljno za jelo.

Ali, taj prvi dojam je bio varljiv. Sam je to brzo naslutio.

Paddy Wolcott se, po svoj prilici, samo pretvarao da je propalica.

— Tko si ti zapravo, Paddy? — zapita Sam bez okolišanja.

— Skitnica. A što bih drugo bio?

Sam se nagne naprijed i zagleda starcu u oči.

— Ne možeš me prevariti, Paddy — reče tiho — a nije ni potrebno da me varaš. Pročitao sam te... ako si ti pravi skitnica, onda ću pojesti šešir.

Stari Paddy se osmjehne.

— Hja, imaš pravo da činiš sa svojim želucem što te volja — reče i uozbilji se. — A sada, ne smijemo gubiti vrijeme nevažnim brbljanjem. Radi se o tvojoj glavi... nitkovi te žele objesiti. Znam to sasvim pouzdano... ovo je podmukla igra.

— Odakle znaš to?

Paddy ukratko ispriča o razgovoru Mastersona i njegova pomoćnika.

Sam se smrkne kad je čuo, između ostaloga, i ime Cala McShantocka. Dakle, njegova se sumnja potvrđuje, nije se prevario. Bettyn brat spada među ubojice Charleyja i Jayja. Ali, zašto... što se tu, zapravo, zbiva?

— Obojica su uvjereni da ću biti osuđen na smrt? — zapita, kad je stari Paddy završio svoj izvještaj. — Ako je tako, onda i sudac... — Ušuti kimajući glavom.

— Da, i ja mislim tako — reče Paddy Wolcott i kimne. — Zbog toga ćemo pričekati daljnji razvoj događaja.

Sam se zagleda u lisičine.

— Više nemam baš velike nade — promrmlja. — Kako da pobjegnem iz ove jazbine? Svezanih ruku! To ne dolazi u obzir.

— Vidjet ćemo — reče nehajno Paddy. — Samo ne gubi živce. Ja imam ovdje... — ne dovrši rečenicu.

Prekinu ga glasovi i bat čizama. Vrata se naglo otvore i u uzak hodnik ispred ćelija uđu tri čovjeka.

Bijahu to Lee Masterson, njegov pomoćnik Doug Wayne i sudac Thomas Wilkins. Zaustave se pred Samovom ćelijom.

— Hej, suče! — dovikne bijesno stari Paddy. — Hoću li i ja već jednom doći na red?

Lee Masterson mu samo za tren dobaci prijeteći pogled.

— Zaveži, stara pijanico! — izdere se na njega. — Doći će i na tebe red, ne brini. Privremeno imamo važnijeg posla.

Sudac Wilkins je bio pedesetogodišnjak, lica izbrazdana borama. Imao je na sebi crn kaput, uske prugaste hlače, crne lakirane čizme i na glavi crn cilindar. U desnoj je ruci držao kratak štap sa srebrnom drškom.

Tim otmjenim štapom pokaže kroz rešetke na Sama Kimballa.

— Ime?

— Ma, dobro me znate, suče. Bio sam mnogo puta u gradu, pa prema tome, zašto pitate?

Wilkins se nadmoćno osmijehne.

— Hrabri ste, Kimball, no ni to vam, po svoj prilici, neće pomoći. Optuženi ste zbog umorstva. Izazvali ste dva kauboja s ranča »Dvije zvijezde« i ubili ih. Crno vam se piše, Kimballe.

Sam je još sjedio i naslanjao se leđima na rešetke između ćelija.

— Slušajte, Wilkinse — progunđa jetko — zar uvodite ovdje nove običaje? Koliko ja znam, u ovoj se zemlji ne osuđuju optuženi prije suđenja. Vi donosite odluku prije porote, čovječe.

— Obuzdajte se! — drekne Wilkins. — Ne podnosim da bilo tko razgovara tako sa mnom. I ustanite, optuženi! Nalazite se pred sucem.

— Ma, možete me... — odvrati nehajno Sam.

Sudac Wilkins se opet smiri.

— U redu — promrmlja — kako hoćete. Vidim već da ne želite pridonijeti tome da se utvrdi vaša nevinost. Vaše ponašanje govori samo protiv vas, Kimballe. Posljedice će sutra uslijediti.

— Baš sam radoznao, Wilkinse.

— Visjet ćete — promrmlja sudac.

Nakon tih riječi zavrti štap oko prsta i izide iz hodnika.

Lee Masterson i Doug Wayne ostanu ispred ćelije.

— Onda, Kimball — reče Masterson i pobjedonosno se nacerí. — uviđaš li sada našu moć? Do sada smo uklonili svakoga tko nam se ispriječio na putu, pa ni ti se nećeš izvući.

— Znam — promrmlja Sam — provest ću se kao i Charley i Jay. Samo, ovaj put će sve biti na zakonit način.

Masterson tiho zazviždi.

— Hej! — reče iznenađeno. — Pa, ti štošta znaš, Kimballe. Zaista je vrijeme da zauvijek ušutiš. Dobro, što znaš?

— Na primjer, to da svi pušete u isti rog — odvrati Sam — Vas dvojica, sudac, Cal McShantock i mnogi drugi.

— Tko ti je to prišapnuo?

— Prepoznao sam Calov glas one noći kad sam bio teško ranjen. Ostalo bi svaka budala mogla povezati. Dobro, zašto je morao umrijeti Charley i Jay? Zar su vas obojica, doista, izdali?

— Pa, nisu nas baš izdali — reče Masterson. — Jednostavno, nisu više bili raspoloženi za suradnju, a kad se netko želi odvojiti od nas, to

je jednako izdaji. Naš nepisani zakon glasi: Smrt svim izdajicama!

— Osjećate se prokleto sigurnima kad mi sve to pričate — reče ledeno Sam. — Zar se ne bojite da bih vam mogao, ipak, pobjeći? To bi imalo teške posljedice za vas. Imam neke dobre veze iz prošlosti... zaista ste jako neoprezni. Osim toga mogao bih sve ispričati pred sudom. Čak i ako su svi članovi porote na vašoj strani, to vam neće pomoći. U ovom gradu ima još dovoljno poštenih ljudi.

Masterson upitno pogleda pomoćnika a onda se okrene opet prema zatvoreniku.

— U pravu si, Kimballe — reče. — Zaista si u pravu. Znaš već previše. Pametnije bi ti bilo da se nisi odao. Pogriješio si, to ti je velika i posljednja pogreška.

Polako izvuče revolver i uperi ga kroz rešetke u zatvorenika.

Sam osjeti kako mu se zgrčio želudac, mučno proguta slinu a niz leđa mu poteče znoj.

— Ustrijeljen pri podlom napadu na maršala i pokušaju bijega — izusti podrugljivo Masterson. — Ne zvuči li to izvrsno, Kimballe? Čim te pogodimo, skinut ćemo ti lisičine, a Doug Wayne će ti gurnuti u ruku derindžer kojim si me htio ustrijeliti. Baš zgodna pričica, Kimballe? Kako ti se sviđa?

Zavladala je potpuna tišina a Sam je netremice gledao crn otvor revolverske cijevi.

Masterson polako povuče palcem kokot teškog kolta.

Sada će iz cijevi bljesnuti vatra i fijuknuti olovo i donijeti smrt Samu Kimballu.

Očekujući udar taneta, Sam sklopi oči.

To je, dakle, kraj.

III

Prošlo je samo nekoliko sekundi prije hica, ali te su se sekunde za Sama Kimballa čudnovato otegle i pretvorile u vječnost.

Odjednom malen zatvor ispuni zaglušan prasak. Sam naglo otvori oči i prvo ugleda Leeja Mastersona, koji se upravo rušio prema naprijed. Revolver mu ispadne iz ruke dok se objema rukama uhvatio za rešetke i polako klizio prema dolje. Bio je već mrtav, ali njegove zgrčene ruke nisu puštale željezne rešetke.

Pomoćnik se hitro okrenu, opsova i naglo povuče revolver iz korica.

Kad je podigao kolt, odjeknuo je drugi hitac iz susjedne ćelije. To je pucao stari Paddy Wolcott. Držao je u ruci derindžer sa četiri metka, i opet je neumoljivo pogodio cilj.

Doug Wayne je bio mrtav prije nego što se stropoštao na kameni pod.

Sam Kimball odmah skoči prema vratima, na kojima je, grčevito se držeći, visio mrtvi maršal.

Teško je provukao kroz rešetke svezane ruke, ali je ipak uspio pretražiti maršalove džepove.

Dobaci Paddyju snop ključeva. Starcu su bile slobodne ruke, pa je

lakše mogao izvana gurnuti ključ u bravu.

Paddy je bio brz i spretan, ali ne i brzoplet. Bio je to još jedan znak da nije običan skitnica i pijanac, nego iskusan čovjek.

Prošlo je malo više od jedne minute kad je i Sam Kimball izišao iz ćelije a na zglavcima mu više nisu zveckale lisičine.

Obojica potrče u ured. Sam pronađe svoj opasač i svoju pušku.

Paddy Wolcott zakopča sebi oko bokova šerifov opasač i uzme vinčesterku iz ormarića za puške.

Već se smračivalo. Sam pogleda kroz prozor na ulicu. S obiju su se strana približavali ljudi.

Stari Paddy gurne Sama.

— Najbolje je da se povučemo kroz stražnja vrata. Ovdje ne možemo dugo izdržati. Čim saznaju što se dogodilo, cio će grad biti protiv nas pa i pošteni građani. Nitko nam neće vjerovati ako ispričamo kakvi su lupeži bili ovi predstavnici zakona.

Sam kimne, i povuče zasun na uredskim vratima i šmugnu kroz izlaz sa stražnje strane. Odšuljaju se kroz polumračan hodnik u dvorište.

S ulice su sada dopirali povici građana koji su uznemireno dozivali maršala. Bubnjali su šakama po vratima i prozoru.

— Hej, maršale! Što se događa... do vraga?

— Kakva je to pucnjava?

— Otvori već jednom!

Sam i Paddy potrče iza kuća prema konjušnici. Tamo nije nikoga bilo na vidiku.

Sam osedla svog sivca dok Paddy Wolcott potraži konja za sebe.

— Doduše, nije moj — promrmlja nacerivši se — ali mi se dopada, dabome, pošto sam pucao na dva predstavnika zakona, mogu biti i konjokradica.

Kad su izveli konje iz staje, već se skoro sasvim smračilo. Na baršunastu su nebu zasvjetlucale prve zvijezde.

Krenu na konjima a pojas meke trave iza konjušnice priguši topot kopita.

U početku su jahali polako a tek kad su se udaljili od grada jedan kilometar, natjerali su konje u kas.

Uputili su se na istok, u brda.

Popevši se na vrh jednog brežuljka, osvrnu se iza sebe i ugledaju u daljini tamnu skupinu jahača. Mjesečina je posrebrila prašinu što se uskovitlala pod kopitima njihovih konja.

— Uskoro će nam svi biti za petama — reče stari Paddy. — Nalazimo se u prilično gadnu škripcu. Kako ćemo sada dokazati ljudima da se sve zbilo drukčije nego što misle?

— Već ćemo nešto smisliti — odvrati Sam. — Prava je sreća što su te smatrali pravom skitnicom, inače bi te bili temeljito pretražili i pronašli oružje.

— Bila je to za mene jedina prilika da se uvučem u to razbojničko gnijezdo — reče Paddy. — Da su znali tko sam, bio bih već bez sumnje, dva metra pod zemljom, amigo.

— A tko si ti?

— Pa, Paddy Wolcott. — Starac se osmjehne. — Dobro, kazat ću ti istinu, Same. Nisam onakav kakvim me, možda, smatraš. Nisam ni skitnica, ni detektiv. Radim na svoju ruku i tražim jednog određenog čovjeka. Zapravo, već sam ga prona-

šao, to je sudac Thomas Wilkins. Zbog njega sam potratio deset godina svog života u kaznionici u Yumi.

— On te osudio?

— Ne, nije — Paddy zatrese glavom. — Sucu koji me osudio, ne zamjeram baš ništa. Ubio sam jednog čovjeka, pa sam mogao biti sretan što nisam osuđen na smrt, nego samo na petnaest godina. Nakon deset godina su me pustili. Dogodilo se to prije četiri mjeseca. Pomilovali su me zbog dobra ponašanja i načeta zdravlja. Wilkins me odavno zaboravio. Osim toga, kad sam izišao iz zatvora, izabrao sam drugo ime. Čini mi se da mi Paddy Wolcott i bolje pristaje negoli Jacob Belmont, kao što sam se ranije zvao.

— A kakve veze ima sa svim tim Wilkins? — zapita Sam.

— To je prilično zamršena priča. U ono sam vrijeme imao divan ranč u Coloradu. Ne naročito velik, ali dovoljan za život. Žena mi je umrla kad mi je bilo četrdeset godina. Nakon godinu dana sam se ponovno oženio. Bila je dvadeset godina mlađa od mene i đavolski lijepa. Zvala se Milly. Pošto smo živjeli zajedno tri-četiri mjeseca, pojavio se jedan rudarski inženjer. Otkrio je na mojoj zemlji nalazište srebra. Ponudio mi je da budemo ortaci, i ja sam pristao. Uzeo sam velik zajam i uključio se u posao. Čak smo sklopili pravi ugovor kod odvjetnika.

— Wilkins — promrmlja Sam kad je starac zašutio za tren.

— Ne, ne — reče Paddy — tada se još zvao Webster, ali to nije važno. Dakle, ugovor je ovjerio taj odvjetnik, koji je istodobno bio i bilježnik. Treba napomenuti da je odvjetnik predviđen kao privremen upravitelj ako se dogodi nešto neočekivano. A uskoro se zbilo nešto nepredviđeno. Moj me ortak, rudarski inženjer, ne samo varao s mojom ženom, nego je i potajno odvozio noću tovare srebra. To mi je odao Webster. Pozvao sam ortaka na odgovornost, te smo se žestoko posvađali. Posegnuo je pod bluzu, onamo gdje je uvijek nosio derindžer. Povukao sam revolver i opalio i kad je već ležao mrtav preda mnom, ustanovio sam da je bez oružja. Tada me počeo umirivati odvjetnik Webster, koji se kao slučajno zatekao u posjeti kod nas. Savjetovao mi je da se prijavim šerifu i sve objasnim. Ne može mi se baš ništa dogoditi; uostalom, on će sve potvrditi. Dakako, možeš zamisliti što se dogodilo. Webster nije ni prstom makao, nije se htio miješati u to, pa sam osuđen. On se, međutim, ugnijezdio kod Milly na mom ranču. Ostao je ondje dokle god se nije ustanovilo da nalazište nije tako bogato kao što se u početku mislilo. Ranč je dospio na bubanj, a Milly je pripao vrlo skroman ostatak našeg imetka. Navodno je tim parama započela nov život negdje na Istoku. Nadam se da je sretna. Ja joj više neću dosađivati. Meni je stalo još samo do toga da kaznim tog prokletog Wilkinsa. Već sada sam čvrsto uvjeren da je on vođa bande koja ima na savjesti i tvog brata Charleyja.

— Znaš li i kakvim se poslovima bavi ta banda?

— Naravno. Radi se djelomično o krijumčarenju. Odavde ima do granice samo tridesetak kilometara, međutim oni napadaju i poštanske kočije i pljačkaju banke. Vođa je Wilkins i on priprema sve planove. Mora mu se priznati da je struč-

njak, svi su njegovi planovi do danas bili besprijekorni. Još ni jednom nije imao nikakvih neprilika, a ne surađuje s iskusnim razbojnicima, već s običnim ljudima. Kao što je, na primjer, bio tvoj brat Charley, ili kao što je Cal McShantock. Nekako uspijeva utjecati na mladiće tako da čine ono što zahtijeva. Pri tome se, koliko sam do sada zapazio, nikada ne pojavljuje na sceni. To su do sada činili Lee Masterson i njegov pomoćnik. Wilkins samo vuče konce.

— Kako si to ustanovio?

— Tjednima sam se potucao po krčmama, sjedeći u uglu ili naslanjajući se na šank, prividno pijan, uspio sam štošta vidjeti i čuti. Upravo mi pada na pamet nešto u vezi s tvojim bratom i njegovim prijateljem Jayjem Kellyjem. Njih dvojica su jedne večeri igrali poker u »Arizona Staru«. Izgubili su poveću svotu protiv kockara Toba Shannona. Za stolom je sjedio i Lee Masterson i kad su momci ostali praznih džepova, Masterson im je ponudio zajam. Obojica su ga prihvatili, izgubili i taj novac i jedan sat kasnije imali opet, najednom, sasvim dovoljno za piće. Oko ponoći su otišli s dvjema djevojkama na gornji kat, što također nije baš jeftino. Sviće li ti sada, Same Kimballe?

Sam ogorčeno kimne.

— I te kako, stari — promrmlja i okrene konja. — No, ne smijemo gubiti vrijeme. Hajdemo...

Dok su jahali kasom kroz noć, mučile su ga svakakve misli i osjećaji.

Upao je u pravi začarani krug i nigdje nije vidio izlaz.

Ubijena su dva predstavnika zakona; dva prividno besprijekorna građanina. Ni jedna porota na svijetu ne bi povjerovala njemu i starcu. Istina zvuči, jednostavno, suviše nevjerojatno.

Da li će on i starac ikada moći da dokažu svoju nevinost.

Pomisli na Betty. Zacijelo zna već i ona što se dogodilo i ona ga sada smatra ubojicom.

— Milije bi mi bilo da nisam morao pucati — reče nakon nekog vremena stari Paddy — tada bi, vjerojatno, sve ispalo drukčije. No, nisam mogao birati...

— Dabome — promrmlja rastreseno Sam.

Upravo je razmišljao o tome gdje bi se mogli najbolje sakriti. U brdima ima mnogo pogodnih skrovišta, ali ona su poznata i ljudima koji ih progone.

— Što ćemo sada? — zapita Paddy. — Ti poznaš ovaj kraj pa ti prepuštam vodstvo.

Stvorivši iznenadnu odluku, Sam povuče uzde i naglo zaustavi sivca.

— Vraćam se — reče.

— Ma, to je ludost! — uzvikne Paddy. — Treba da se privremeno sklonimo nekamo. Napast ćemo kad kucne pravi čas.

— Ti se skloni nekamo ako želiš... ja se vraćam.

— Zašto, do vraga?

— Ne smijemo dati mira Thomasu Wilkinsu. Već kad mu se uzdrmalo tlo pod nogama. Uvjeren sam da su ga ovi događaji prilično uznemirili i mora postati još nemirniji. Što misliš, kakvo će lice napraviti kad se iznenada stvorim pred njim?

— U redu, u redu — promrmlja zlovoljno Paddy — ti si vođa.

Sam odmahne rukom.

— Varaš se, Paddy. Ne postoji nikakav razlog da se pridržavaš

mojih odluka. Možeš raditi što te volja.

— Ne pričaj gluposti, amigo. Poći ću s tobom i dosta razgovora.

Tek što je to izrekao, začuju topot kopita.

Približavalo se najmanje šest jahača. Nailazili su s istoka, kroz klanac u kojem su se upravo nalazili njih dvojica.

Paddy upitno pogleda Sama.

— Jesu li i to progonitelji?

— Možda — Sam slegne ramenima — moguće je da su krenuli nekim prečacem i tako nas prestigli.

— I, što sada?

— Vratit ćemo se na zapad, ali prije toga ih propustimo pokraj nas. To će ih sve zbuniti.

Potjera konja prema sjevernom boku širokog klanca. Ondje je bilo dovoljno stijenja i grmlja, među kojim su se mogli sakriti.

Tek što su nestali, pojave se jahači.

Sam prepozna na blijedoj mjesečini samo jednog od njih. Prepozna ga po upadljivo šarenu konju i ukočenu držanju u sedlu. Bio je to Cal McShantock.

Jahao je na čelu skupine, koja se sastojala od sedam jahača.

Prošli su već kraj onog mjesta gdje su se sakrili Sam i starac, kad je i sa zapada zabubnjao topot kopita.

Samo dvjesta metara od dvojice skrivenih, obje se skupine jahača sretnu.

Kroz vedru noć dopirale su pojedine riječi.

— ... propali u zemlju...

— ... nema ih nigdje...

— ... neshvatljivo...

Postepeno se glasovi stišaju, progonitelji su se tiše dogovarali.

Nakon nekog vremena konji opet krenu i projašu mimo skrovišta progonjenih. Na sreću, mjesec je već bio tako nisko da je južni obronak bacao sjenu na dno klanca. Tako nisu progonitelji opazili tragove Samova i Paddyjeva konja.

Topot se izgubi u daljini.

Sam i starac se osmjehnu jedan drugome i popnu u sedlo.

Put na zapad, a na taj način i prema gradu, bio je sada slobodan.

IV

Pred zoru su se opet našli u blizini Buckhorna.

Ostavili su konje u šumarku izvan grada a ostatak puta prešli pješice.

Usprkos ranim satima, u gradu je već bilo vrlo živo. Ni jedan se odrastao građanin nije mogao, nakon uzbudljivih sinoćnjih događaja, smiriti u krevetu.

U objema je krčmama bilo mnogo gostiju.

Ondje se hvalisali junaci koji bi vrlo rado bili krenuli u potjeru, kao što su neprestano uvjeravali jedni druge, ali su ih iznenada spriječili određeni razlozi.

Kad se već nisu mogli priključiti potjeri, nastojali su barem dokrajčiti zalihu viskija. Tu su se pokazali

kao pravi junaci. Iz sveg glasa su pjevali borbene pjesme iz vremena Građanskog rata i nastojali ostati budni.

Sam i Paddy se zaustave iza Slaughterove krčme, kad upravo izi-đu u dvorište dva čovjeka, supijano i nerazgovijetno mrmljajući, i oslobode se prekomjerne tekućine.

Paddy gurne laktom Sama.

— Trbuh mi vapi za dobrom kapljicom — prošapće. — A i za sočnim odreskom. Nastavi li se ovo ovako, još ćemo skapavati od gladi i žeđi.

— Stanje će se ubrzo izmijeniti — reče tiho Sam.

Pričekaju da se oba pijanca vrate u krčmu, tada Sam dade znak starcu da ga slijedi.

I oni uđu kroz stražnja vrata u krčmu, ali ne pođu u prostoriju gdje se točilo piće, nego u kuhinju.

Hendrikova debela žena, Emily, upravo je nalijevala vodu u velik kotao na štednjaku.

— Dobro jutro, Emily — reče Sam.

Debela žena okrene glavu samo za tren. Nije joj se na licu moglo zapaziti baš nikakvo iznenađenje ni prestrašenost.

— Sjednite onamo! — reče glasom koji je bio neobično dubok. — Vjerojatno ste gladni.

Da, takva je bila Emily Slaughter: dobroćudna i srdačna, ali dorasla svakoj situaciji.

Izbacila je već mnogo pijanica iz krčme, a kad bi netko počeo prigovarati njezinu jelu, pretvorila bi se u zmaja.

Sama je poznala od onog dana kad je prvi put došao u grad i nije nimalo tajila da mu je sklona.

— Očekivala sam nešto takvo, Same — reče ona. — Slutila sam da ćeš doći. Međutim, oni tikvani te potcjenjuju. Šteta što nisam jučer bila prisutna kada te uhapsio maršal. A, lijepo bi se bio proveo.

Govoreći to, mirno je nastavila obavljati svoj posao kraj ognjišta, kao da je sasvim prirodno što su se njih dvojica pojavila kod nje.

— Inače, jedan od vas mi još duguje sedamdeset pet dolara — nastavi. — Onda, stari jarče? Hoćeš li ikada platiti svoj dug?

Riječ »jarac« nije bila uvreda. Naprotiv, ona je pokazivala da Emily nema protiv starog Paddyja baš ništa, izuzev činjenicu da joj još duguje novac.

Osmjehnuvši se, Paddy se sagne, zavuče prst u sari desne čizme i izvadi snop novčanica.

Baci dvije na stol i reče:

— Za ostatak kupi sebi nov šešir, Emily.

Stavio je na stol stotinu dolara. Emily pogleda pare svojim sokolovim očima i zadovoljno se nasmiješi.

— Upravo to sam od početka mislila o tebi — reče. — Svi su te smatrali siromašnom propalicom, ali ja sam te pročitala. Namjerno si izazvao štetu u krčmi. Nije li tako?

— Tako je — odvrati Paddy. — Nego, vraški me peče grlo. Imaš li nešto čime bih mogao ugasiti požar?

— Poslužite se sami — Emily pokaže palcem preko ramena — ondje u ormaru se nalaze boce i čaše. Natoči i meni, stari.

Paddy hitro napuni viskijem tri velike čaše.

Debela Emily isprazni svoju čašu nadušak, zatim pogleda zamišljeno Sama i reče:

— U gradu je i Betty. Odsjela je u hotelu. Iskreno sam se sažalila nad tom jadnicom kad je sinoć došla u grad, zacijelo je mnogo plakala.

— Otkad znaš da postoji nešto između mene i Betty? — zapita iznenađeno Sam.

Emily se tiho nasmije.

— Pa, nisam slijepa — reče. — Znam sve od prvog dana. Vidjela sam kako ste se sreli pred trgovinom, kako ste se pogledali i brzo produžili, e da nitko ne bi ništa zamijetio. Možda ste ostale zavarali, ali mene ne možete tako lako prevariti.

Vrati se štednjaku i baci u veliku tavu odreske.

U krčmi je grmio orkestrion, a melodiju su pratili hrapavi muški glasovi, pjevajući borbenu pjesmu koju su u toku noći otpjevali već dvadesetak puta.

— Zapravo ste grdno pogriješili što ste ustrijelili Mastersona i Waynea — napomene Emily. — Zar je to bilo baš neizbježno?

— I te kako neizbježno — odvrati Sam. — Maršal je smatrao da previše znam o nekim stvarčicama, stoga me htio ukloniti.

Emily kimne.

— Razumijem — promrmlja. Kasnije bi se pričalo da si pokušao ubiti maršala kako bi mogao pobjeći. Dobro, tko je od vas dvojice imao oružje? Zar ti, Paddy?

— Bijednu skitnicu ne pretražuju tako pomno kao opasna revolveraša — reče Paddy smiješeći se. — Kome bi mogla pasti na pamet da takav starčić poput mene skriva nešto u čizmama?

Emily naprći nos i pokaže na svoj džep na kecelji, u koji je spremila Paddyjev novac.

— Otkad imam te dvije novčanice, sasvim dobro znam gdje su bile sakrivene — reče. — Trebalo bi da povremeno opereš noge i obučeš nove čarape.

— Povremeno mislim na to.

Ispekavši odreske, Emily ih baci na tanjure, odreže dva velika komada kruha i dade im jelo.

Obojica su uživali jedući.

Emily priušti sebi još jednu čašu viskija i reče: — Dobro, što si znao, Same? Nešto tako važno da su maršal i njegov pomoćnik bili prisiljeni da te pošalju na drugi svijet?

Sam kimne žvačući.

— Njih dvojica su pripadali bandi koja ima na savjesti Charleyja i Jayja — promrmlja. — Ustanovivši da ja znam o tome, htjeli su me spriječiti da progovorim pred sudom.

Emily ga je začuđeno gledala.

— Ovaj put me iznevjerilo moje poznavanje ljudi — reče. — Svakako, bila sam uvjerena da Masterson i Doug Wayne nisu sveci, ali ni u snu ne bih pomislila da su razbojnici. Kako ćeš to sada dokazati, Same? S obzirom na trenutno stanje, svaka bi porota na svijetu proglasila krivima tebe i Paddyja.

— Nisam još stvorio nikakav određen plan — reče Sam i slegne ramenima. — No, možda pogriješi onaj koji nam je glavni protivnik. To nam je zasada jedina nada.

— A o kome se radi?

Sam je imao potpuno povjerenje u krčmarovu ženu, pa joj oda ime:

— Thomas Wilkins.

— Sudac? — zapita ona zapanjeno. — Jeste li sasvim sigurni? Nije li to nekakva zabluda?

— Možda jest. Naša se sumnja temelji samo na slutnjama, doduše, te su slutnje prilično čvrste.

— Ako ti tako kažeš, onda vjerujem Same — promrmlja ona. — Ti ne spadaš među ljude koji nepromišljeno brbljaju. Sudac Thomas Wilkins! Tko bi to mislio! Samo, tebi su ruke još svezane, Same. Ne možeš ništa poduzeti protiv njega. On bi svaku optužbu odbacio. A svi bi te ostali ismijali, znam to.

— Tako je. Osim toga Wilkins bi nam izrekao smrtnu osudu — doda gnjevno stari Paddy.

Kroz zavjese na prozorima prodrlo je prvo danje svjetlo.

Emily ugasi obje petrolejke i povuče zastore u stranu.

Gotovo u istom trenutku dopre s ulice topot kopita.

Kako je kuhinja bila okrenuta prema dvorištu, njih troje nisu mogli vidjeti tko dolazi.

U krčmi netko vikne:

— Evo ih, stigli su! Doveli su konje one dvojice. Uhvatili su ih... uhvatili su ih!

Začuju se pobjedonosni poklici, smijeh, toptanje čizama.

Debeli Hendrik Slaughter otškrine vrata iza šanka i dovikne:

— Uhvatili su ih, Emily!

— Konje — odvrati kratko njegova žena.

Hendrik zaviri u kuhinju i tek tada opazi Sama i Paddyja.

U prvih je čas bio zbunjen, a onda se osmjehne i povuče.

On je bio pošten kao i njegova bolja polovica. Sam je znao da se može sasvim pouzdati u njega. Ljudi u krčmi neće zamijetiti baš nikakvu promjenu na njemu.

Žamor se malo stiša, tada uzvikne netko:

— Zacijelo su u gradu... u nekoj kući. Predlažem da započnemo pažljivu pretragu. Stvorit ćemo dvije skupine. Jednu za lijevu, a jednu za desnu stranu ulice. Pretražit ćemo svaku kuću, bez iznimke. Tko se pobuni, bit će odmah sumnjiv. Hajdemo, ljudi!

Sam je poznao taj glas. Pripadao je Donaldu McShantocku, vlasniku ranča »Dvije zvijezde«.

— Dakle, i moćni rančer je vrlo marljiv — reče Sam. — Čini mi se kao da je preuzeo glavnu riječ.

— Možda i surađuje sa sucem — promrmlja stari Paddy.

Emily zatrese glavom.

— Donald McShantock? — reče. — Ne vjerujem da je njemu potrebno nešto takvo. Međutim, možda je saznao da se sastaješ s njegovom kćerkom, Same. Možda je zbog toga tako marljiv.

Krčmu je opet ispunila tišina.

U kuhinju uđe Hendrik Slaughter i zabrinuto reče:

— Pretražit će i krčmu. Gdje bi bilo najbolje da se sakrijete?

Sam se nehajno osmjehne jer je već stvorio lukav plan.

— Na krovu — odgovori.

Hendrik napravi kiselo lice.

— A ako i ondje zavire? Moramo računati sa svime.

— Onda smo imali smolu! — odvrati mirno Sam i slegne ramenima.

Zatim ustane i kimne starom Paddyju, pa zajedno pođu na gornji kat. Popnu se po uskim ljestvama kroz prozorčić na tavan i odande

na ravan krov, koji je bio ograđen drvenom ogradom.

Sam otpuže do ruba i kroz pukotinu na ogradi pogleda na ulicu.

Obje su se skupine već približile krčmi i bile su udaljene još samo tri kuće.

Jedan bi dio ljudi upao u kuću, dok bi je ostali opkolili, tako da nije postojala baš nikakva mogućnost bijega.

Nakon nekoliko minuta ugleda Donalda McShantocka.

Plećati, sijedi rančer izađe iz sučeve kuće i dovikne glasno:

— Pregledajte i krovove, možda su se sakrili na nekom krovu.

Sam otpuže do Paddyja.

— Jesi li čuo, druže? — Paddy se naslonio leđima na dimnjak i malo zadrijemao.

Trgne se kad mu se obratio Sam.

— A što je trebalo da čujem?

— Namjeravaju sada pregledati i krovove.

Starac se počeše po glavi.

— Onda ćemo morati da se borimo, ha?

— I meni se tako čini — progunđa Sam. — Jedino, ako bismo...

Zamišljeno se zagleda u dimnjak.

— Dovrši misao! — promrmlja Paddy.

— Dimnjak — reče Sam. — Mogli bismo pokušati. Evo, pridrži moju pušku!

Prebaci noge preko crnog ruba tamnog otvora i polako se spusti unutra. Dimnjak je bio čvrst i prilično širok, ali se, ipak, jedva uvukao u njega.

No, uspio je. Izbočine i pukotine na zidu pružale su kakvo-takvo uporište njegovim nogama.

Kad se dovoljno spustio, dade mu Paddy obje puške, koje objesi sebi oko vrata. Tada se smrači iznad njega.

Paddy se verao spretno kao majmun. Bio je mnogo lakši od Sama, pa je imao manje neprilika.

— Ovdje je kao u grobu — promrmlja starac, kad su mu se čizme našle tik iznad Samove glave.

— Tiho! — prosikće Sam.

S krova su se čuli koraci dvojice ljudi.

— Ništa! — uzvikne netko i ubrzo se koraci udalje.

Paddy i Sam pričekaju još neko vrijeme, dok nisu bili sigurni da u kući više nema njihovih neprijatelja.

Obojica odahnu kad su se opet našli na svježem zraku.

Odjeća, lice i ruke su im bili čađavi.

Polako otpužu do prozorčića i spuste se po ljestvama.

Na gornjem katu ih je već čekala Emily.

— Uh! — reče ona, prvi put uzbuđena tog jutra. — Kako sam se uplašila za vas kad sam čula McShantockove riječi. No, tada sam iznenada začula struganje u dimnjaku. — Radosno se nasmije. — Izgledate kao crnci.

Otvori jedna vrata i pozove ih rukom.

— Uđite ovamo. To je naša soba za goste. Posve mi je jasno da ste vraški umorni. Legnite tek kad se operete. Ne zaboravite skinuti čizme, Paddy operi i noge. Ja ću ti dati čiste čarape. Iz tvojih čizama smrdi do neba... budi sretan što nisi moj muž.

— Jesam, sretan sam — reče Paddy osmjehnuvši se.

Emily mu zaprijeti prstom i izađe.

Soba je bila okrenuta prema ulici.

Sam priđe prozoru i oprezno pogleda van. Posvuda je vladao metež. Upravo su namjeravali pretražiti trgovinu.

Na verandi je stajao trgovac i uzrujano mahao rukama.

Tragači se nisu obazirali na njega, nitko i ništa ih nije moglo zaustaviti.

Pretražena je i sučeva kuća. Sam je vidio Thomasa Wilkinsa kako, smiješeći se, stoji na pragu i prijazno poziva rukom ljude da uđu.

Tada ugleda Betty.

Upravo je izišla iz hotela, koji se nalazio s druge strane ulice, malo ukoso. Zastane za tren i Sam opazi na licu tragove neprospavane noći.

Bila je mlada, lijepa, zamamna. O njoj je Sam često maštao i želio u budućnosti s njom dijeliti život.

Da li će se njegove želje i snovi ikada ispuniti? Srce mu brže zakuca.

Privremeno to izgleda nemoguće. Nakon svega što se dogodilo, ne postoje više gotovo nikakve nade.

Betty se okrene udesno i njena žuta kosa zasja na jutarnjem suncu. Nestane u »Arizona Staru«, otmjenoj krčmi što je pripadala njezinoj prijateljici, Lil Comstock.

Paddy je tiho pristupio Samu.

— Lijepa djevojka — reče — kao stvorena za tebe. Čudi me samo što je prijateljica te Lili Comstock. One su posve različite prirode, Lil je pustolovka. Poznam tu vrstu žena čuo sam i ponešto o njezinoj prošlosti. Ako je to istina, onda je već iskusila sve visine i dubine života. Nego, znaš li da se ona druži s Donaldom McShantockom?

— Je li to istina?

— Posve sam siguran.

Sam stisne usnice. Tek nakon nekog vremena izusti polako:

— Onda McShantock zna, vjerojatno, i o meni.

— Tako je — promrmlja Paddy. — A ako to zna McShantock, onda je obaviješten o tome i Thomas Wilkins. Premalo si dolazio u grad, inače bi znao da je McShantock veoma sklon tome da se njegova kćerka ubuduće zove gospođa Wilkins.

— Još i to — progunđa Sam. — Znači li to, možda, da i rančer...

Zatrese glavom i ne dovrši misao. Činila mu se, ipak, pretjeranom.

Stari Paddy mirno kimne.

— Sve je moguće — reče — ali, pričekajmo! I najlukaviji jednom pogriješe.

Spavali su do tri sata po podne.

Emily im je donijela jelo u sobu. Dolje u krčmi bilo je opet živo i bučno.

— McShantock je obećao tisuću dolara nagrade za svakog od vas — ispriča krčmarova žena. — Trebalo bi da čujete kako svi kunu. Jednostavno, ne mogu shvatiti da vas nisu pronašli. Maloprije je bio u krčmi i McShantock sa sucem. Obojica su ručali kod mene. Rančer je izgledao prilično smrknuto, dok se sudac, naprotiv, doimao sasvim zadovoljno. Slutim da priprema neku veliku svinjariju.. prema tome, čuvajte se!

Obojica su šutke pojeli ručak.

Sam je nestrpljivo hodao amo-tamo kroz sobu. Neprestano je prilazio prozoru i pogledavao na ulicu.

Dok su čekali sati su se pretvarali u vječnost.

Čeznuo je za tim da vidi Betty i porazgovara s njom, pa odluči da je noću posjeti u hotelu.

Mora razgovarati s njom. Želi saznati što sada misli. Da li je još uz njega ili ga smatra ubojicom?

Kad reče to starcu, Paddy zatrese glavom.

— Ja to ne bih ni pokušao — promrmlja. — Ne smiješ zaboraviti da oni znaju za vaš odnos. Mogli bi iskoristiti djevojku kao mamac i bez njena znanja. Uvjeren sam da naročito pažljivo motre na hotel.

Sam ne odgovori, već nastavi nemirno koračati kroz sobu.

Osjećao se kao tigar u kavezu. Teško je podnosio mirovanje.

Dok je bio maršal, često se borio protiv razbojnika, alí to je bilo nešto sasvim drugo. Tada je mogao krenuti u akciju a oni drugi su se morali skrivati. Mogao je otvoreno poći ulicom, svjestan toga da je javnost iza njega i samo ograničen broj protivnika pred njim.

Ovaj put je drukčije.

Nalazi se u težoj situaciji negoli ubojica za kojim postoji desetak tjeralica.

Da je takav ubojica, već odavno bi pobjegao, možda prešao u Meksiko, i ne bi mu bilo ni na kraj pameti da se još jednom vrati u grad.

Međutim, ovaj put je progonitelj i progonjeni u istoj osobi. Ne radi se samo o njegovu osobnom pravu, nego i o općoj pravdi.

Bio je neodoljivo obuzet željom da pomrsi račune tom nitkovu koji neopravdano zauzima sudački položaj.

To mora ostvariti! Ali, kako?

Protivnici imaju u rukama sve aduta.

Svatko ga može ustrijeliti kao zvijer i još dobiti nagradu.

Kako se sve, najednom okrenulo naglavce! Za samo nekoliko dana izmijenio se potpuno položaj Sama Kimballa.

Približavalo se veče a nad grad se spuštao sumrak.

Sam je postajao sve nemirniji. Slutio je da se priprema nešto. Negdje u noći vrebaju protivnici i snuju neki svoj veliki potez.

U krčmi su galamili gosti.

— Idem sada — reče odlučno Sam.

— Kamo?

— K sucu. Dovoljno sam dugo čekao. Ščepat ću tog lupeža i natjerati ga da progovori.

— Time nećeš postići baš ništa. Zaboga, urazumi se! Treba čekati, kažem ti. U ovoj se situaciji isplati jedino strpljenje.

— Nije potrebno da pođeš sa mnom.

Stari Paddy se tiho nasmije.

— To i ne namjeravam — reče veselo. — Ovo je, ipak, moja glava.

Sam zakopča opasač oko bokova, izvadi iz korica veliki revolver i pregleda bubnjić.

Upravo se htio okrenuti prema vratima kad je odozdo, s ulice, dopro povik.

Ne, nije to bio običan povik, bio je to krik čovjeka kojem je glas drhtao od bijesa.

— Betty! Betty! Nestala je moja kćerka. Taj probisvijet mi je oteo kćerku!

Donald McShantock je stajao nasred ulice. Osvjetljavao ga je fenjer što je visio nad verandom.

Pritrči mu sin Cal, praćen šestoricom ljudi.

— Što se dogodilo, oče? Zašto viče? Što je s Betty?

Donald McShantock podigne cedulju koju je držao u ruci.

— Oteo ju je Kimball! — vikne. — Evo! Pogledaj ovu poruku. Našao sam cedulju u Bettynoj sobi. To je Kimballova poruka!

Cal McShantock uzme cedulju i tiho je pročita. Ljudi oko njega su napeto slušali.

Sam Kimball nije mogao razumjeti ni riječ.

Uto rančer istrgne sinu iz ruke papirić.

— Kimballe! — vikne iz sveg glasa, tako da su ga mogli čuti u cijelom gradu. — Znam da si još u gradu, Kimball. Ovaj put ćemo te pronaći, a kad te uhvatim, gadno ćeš se provesti!

Paddy Wolcott gurne laktom Sama.

— Prva pogreška — reče zadovoljno.

Sam kimne.

— Thomas Wilkins — progunđa. — Sada je on na redu...

V

Sam Kimball se sâm šunjao kroz noć.

On i Paddy su se razdvojili. Smatrao je to pogodnijim, a starac se složio, štoviše na rastanku se lukavo nasmiješio, što je opet značilo da ima neke svoje planove.

Sam se sasvim nečujno, kao sjenka, približi stražnjoj strani sučeve kuće.

Prođe kroz malen povrtnjak i uđe u stražnje dvorište, pa zastane osluškujući.

U velikoj je kući vladala potpuna tišina. Jedino u njoj nije gorjelo svjetlo dok su pred svim drugim kućama stajali muškarci i žene i uzbuđeno raspravljali. McShantock je sa svojim ljudima opet pretražio svaki kutak.

Pred Samom se nalazilo prazno dvorište, obasjano mjesečinom.

Na lijevoj je strani rasla živica, a na desnoj se vidjela otvorena suša za sučeva kola.

Koristeći sjenu drveća i grmlja, Sam krene prema suši. Jedino mu je ona pružala mogućnost da se približi kući. Njezin izbočeni krov bacao je neprobojnu sjenu.

Iznenada začuje režanje i ugleda velika žuta psa kako juri prema njemu. Munjevito povuče nož.

Znao je da mora nečujno ušutkati psa. Ne smije mu dopustiti ni da zalaje.

Veliki pas poleti kroz zrak, iskesivši sablasno zube.

Sam se u zadnji čas sagne, izmakne pola koraka u stranu i zamahne. Dobro je pogodio.

Snažna doga se sruši kao pokošena, izvrne na bok i ispruži šape. U velikim joj se očima ljeskala mjesečina.

Sam je uhvati za prednje šape i odvuče u sjenu pokraj suše.

Žao mu je bilo te lijepe životinje, ali bio je prisiljen da je ubije.

U kući nisu, čini se, ništa primijetili. Ima li, uopće, nekoga unutra?

Sudeći prema svemu, nema.

Sam je bio vrlo hladnokrvan kad je stigao do zadnjih vrata. Oprezno pritisne kvaku i ustanovi da su vrata zaključana.

Odšunja se udesno, do najbližeg prozora. Bio je samo pritvoren.

Ubrzo se nađe u nekoj prostoriji u kojoj je postojao samo jedan stol i nekoliko stolica.

Bila je to, vjerojatno, čekaonica pred sučevim uredom.

To se potvrdi kad je otvorio slijedeća vrata. Bio je to ured. Na mjesečini što je prodirala kroz prozor, ugleda glomazan pisaći stol i velike police za knjige.

Debeli su tepisi prigušivali njegove korake, ali on je neprestano zastajao i osluškivao.

Međutim, nije se ništa čulo, osim prigušenih zvukova što su dopirali s ulice.

U prizemlju nije bilo ni žive duše i počne se šunjati uz stepenište. Budući da su stepenice bile drvene, oprezno ih je ispitivao nogom prije nego što bi koraknuo, bojeći se da će zaškripati.

Napokon se popne na gornji kat. Nađe se u usku hodniku, u kojem su na objim stranama postojala troja vrata.

Zastane pred svakim vratima i osluhne.

Kad je stigao do trećih vrata, učini mu se da čuje nešto. Kao da je stenjao netko kome su krpom bila začepljena usta.

Betty! To je, bez sumnje ona!

Sagne se i pogleda kroz ključanicu.

Kroz prozor na suprotnom zidu padala je široka pruga mjesečine pa je vidio sobicu s krevetom, stolicom, stolićem i ormarićem.

Na krevetu je ležao netko i očajnički se trzao, neprestano stenjući.

Betty McShantock!

Činilo se da je sama u sobi. On oprezno pritisne kvaku. Vrata nisu bila zaključana i to ga ispuni sumnjičavošću. Možda je sve to nekakva klopka, možda s lijeve i desne strane vrata stoje već protivnici i samo čekaju da uđe. Naglim pokretom otvori širom vrata, povuče revolver i pričeka prve hice.

Soba je bila prazna ništa se i ne dogodi.

Zatvori iza sebe vrata i pohita prema krevetu, na kojem je ležala svezana djevojka.

Ispuni ga dubok gnjev. Vidjelo se da su je zlostavljali. Haljina joj je bila razderana a velik dio tijela razgolićen. Kosa joj se raščupala, a na licu su se zamjećivali tragovi udaraca.

Odveže je i izvadi joj krpu iz usta.

— Sam! — prošapće ona iscrpljeno. — O, bilo je grozno! Gdje sam, zapravo?

— Ne znaš to?

— Pojma nemam. Ja... Sam!

Sam Kimball je već reagirao. Za tren je opazio blijesak u njezinim očima i sjenu straha koja joj je naglo izmijenila lice.

Hitro se okrenuo i povukao revolver.

U djeliću se sekunde pretvorio opet u El Tornada, borio se neustrašivo i odlučno kao nekoć.

Možda je ovaj put bio još odlučniji i neumoljiviji, jer pobjeda je bila važnija nego ikada.

Ta brza, panterska reakcija zaprepastila je za časak četvoricu ljudi

koji su upravo upali u sobu. Zbunilo ih je i to što ih je prerano primijetio premda su se prišunjali sasvim nečujno.

Vjerovali su da će sve biti jednostavnije. Mislili su da će ga svojim revolverima prisiliti da se preda i razoružati ga.

Međutim, prije nego što su ga i mogli pozvati na predaju, on je već pružio otpor.

Njegov kolt zagrmi, a hici se stope.

Sruše se dva protivnika, smrtno pogođena, dok treći, također pogođen, zatetura natraške u hodnik a sačmara mu ispadne iz ruku. Glasno jaučući, povuče se u zaklon.

Jedino je četvrti ostao neozlijeđen. Bio je to sudac Thomas Wilkins.

Sam namjerno nije pucao u njega. Wilkins nije imao oružje, pa nije predstavljao nikakvu neposrednu opasnost. Pored toga, bio je potreban Samu živ.

Dakle, taj zločinac je opet smislio lukav plan i umalo mu se sve posrećilo.

Učinio je samo jednu pogrešku, što nije predvidio Samovu nečuvenu brzinu.

Zapravo, bitno je bilo to što je htio uživati u svojoj pobjedi. Nije mu bilo dovoljno da munjevito izrešetaju Sama; htio ga je uhvatiti živa.

Betty je još sjedila na krevetu i zaprepašteno jecala.

Jednostavno, posve ju je iscrpilo i dotuklo ono što je doživjela za proteklih sati.

Sam se trenutno nije mogao brinuti o njoj. Skoči u hodnik i zgrabi sačmaru koja je ispala onom ranjeniku.

Na ulici je, pred sučevom kućom, vladala velika zbrka, pošto je uspio pobjeći iz kuće, Wilkins je sada vikao:

— Ostanite vani, ljudi! Nema smisla da bilo što poduzimate. Djevojka je u Kimballovim rukama. Ako napadnete, moglo bi joj se nešto dogoditi. Ostanite na svojim mjestima, naređujem vam to!

Sam se vrati u sobu k Betty.

— Dođi! — reče joj blago. — Potražit ćemo neku ugodniju sobu.

Uhvati je za ruku i podigne s kreveta. Kao obamrla je išla za njim i izašla iz sobe, u kojoj su još ležala oba poginula.

On je odvede u sobu s druge strane hodnika. Bila je to sučeva dnevna soba.

Zadovoljno zagunđa opazivši puške u ormariću na zidu. Tako dobro naoružan, moći će se dugo braniti.

Uzme jednu vinčesterku 73, koja je bila napunjena.

Tada ode do ormara, nađe viski i napuni čašu Betty.

Ona žurno popije piće, a lice joj donekle poprimi prirodnu boju, zatim se spusti na stolicu.

Sam se postavi kraj velika prozora i zagleda na ulicu.

Noć je ispunjavao žamor bezbrojnih glasova, a tu i tamo se čulo povremeno dovikivanje.

Kući se upravo približavao Donald McShantock i prokrči sebi put kroz gomilu znatiželjnika.

— Što je, Thomase? — dovikne već izdaleka.

Sam nije mogao vidjeti suca, koji je stajao pod krovom verande, ali je mogao sasvim dobro zamisliti njegove pokrete bespomoćnosti kojima dočekuje rančera.

— Žao mi je, Donalde — vikne Wilkins — nisam to mogao znati. Odvukao je tvoju kćerku baš u moju kuću. Kad sam to primijetio, pokušao sam ga nadmudriti, na žalost, nije mi uspjelo.

I Betty je čula njegove riječi, uzrujano skoči na noge i pritrči prozoru pa ga naglo otvori.

— To je laž, oče! — dovikne. — Nije to učinio S. U ovu kuću su me dovukla četiri zakrabuljena čovjeka.

— Onda su to bili Kimballovi ortaci — reče rančer i oporo se nasmije. — Uvjeren sam da u ovom gradu ima još popriličan broj prijatelja. Ne vjeruj mu ni riječ, Betty! Odakle je mogao znati da si ti zatočena baš u toj kući. A, sasvim mi je jasno što je htio postići time. Htio je ispasti pred tobom velik spasilac. I istodobno posijati sumnju između mene i Thomasa. Ne vjeruj tom lupežu ni riječ! Gdje je?

Sam se odmah pokaže. Pokraj djevojke.

Nekoliko ljudi podigne puške.

— Zar ste poludjeli! — izdere se McShantock. — Ne vidite da je gore i moja kćerka?

Puške se odmah spuste, a na ulici zavlada tajac.

Sam slučajno pogleda krov kuće s druge strane ulice. Ondje je iza ograde čučao neki čovjek koji digne ruku i mahne Samu.

Bio je to Paddy Wolcott. Starac je odabrao najbolje mjesto. Ovako mogu protivnike uhvatiti u unakrsnu vatru.

— McShantock — dovikne gnjevno Sam — zar uistinu vjerujete više tom hulji Wilkinsu nego svojoj kćeri? Betty je kazala istinu, zašto bi i lagala?

— Ti si varalica, Kimballe — odvrati grubo rančer. — Ako imaš poštene namjere, pusti Betty da ode.

— Naravno, može otići... ja je ne sprečavam.

— Neću! — umiješa se uzbuđeno Betty — Ja ostajem ovdje.

— Zar si sišla s uma? — drekne rančer. — Zašto želiš ostati uz tog nitkova?

— Zato što ga volim.

— Ma, to samo uobražavaš sebi! — odvrati sijedi rančer.

Betty se priljubi uz Sama.

— Bojim se da je sve uzalud — prošapće.

Zatim dovikne:

— Imam jedan prijedlog, oče. Dođi u kuću! Porazgovaraj nasamo sa mnom i Samom pa možda uvidiš da si u zabludi.

Iza rančera se javi Cal McShantock.

— Oče — reče — ja to ne bih učinio. Lupež te želi samo nasamariti.

Otac se srdito okrene prema njemu.

— Odluku prepusti meni, Cale! Još imam ja glavnu riječ. Nadam se da me razumiješ.

— Svakako, oče.

Ulicom opet zavlada tišina. Svi su napeto čekali rančerovu odluku. On je imao glavnu riječ ne samo na svom ranču, nego i ovdje u gradu. Bio je najutjecajniji u cijeloj okolici i o njegovoj je odluci mnogo ovisilo.

I Sama obuzme napetost. Ako McShantock dođe u kuću, možda mu uspije objasniti situaciju. Dabome, tada će morati i da mu kaže istinu o Calu, a to će izazvati nove neprilike.

McShantock napokon digne glavu i reče:

— Čujete li me, Kimballe?

— Čujem. Kakva je vaša odluka?

— Dolazim.

Sam opazi da je Cal McShantock stisnuo usnice. Bez sumnje, momak se jadno osjeća u ovim trenucima.

Treba li, uopće, da kažem ranče-ru cijelu istinu? pomisli Sam. Mož-da Cal, ipak, zaslužuje još jednu priliku? Bilo kako bilo, on mi je spasio život. Spriječio je onog Casa Waddella da ispali još jedan hitac.

S druge strane, ne može se zabo-raviti ono što se dogodilo Charleyju i Jayju.

Sam se povuče od prozora.

Odluči da privremeno zataji ran-čeru gorku istinu. Možda Cal, doi-sta, zavređuje priliku da ispravi svoje grijehe.

Tko zna na kakav je podli način Thomas Wilkins dobio u svoje šake tog mladića...

* * *

U sobu uđe Donald McShantock.

Držao je svoju pušku s kratkom cijevi tako da ju je mogao munjevi-to podići i otvoriti vatru, ako bude zahtijevala situacija. Gledajući ga Sam zatrese glavom i osmjehne se.

— Taj oprez je bio suvišan, McShantock — reče smireno.

Samova puška ležala je na stolu, Rančer to opazi i primjetno se opu-sti.

Pogleda Betty, koja se pogurila na stolici, pa se nakašlje. Glas mu je još ipak bio hrapav kad je progo-vorio:

— Što su to učinili s tobom, dije-te moje? — Sagne se i pomiluje ju po kosi.

— Bilo je grozno, tata — prošap-će Betty. — Umalo sam umrla od straha. Jedino Samu mogu zahvaliti što sam opet slobodna. Vjeruj mi, tata. Sam nije učinio ništa loše.

McShantock digne glavu i ispiti-vački se zagleda Samu u lice.

— Nije učinio ništa loše, Betty? — zapita oporo. — Nije li loše kad se ubiju dva čovjeka? Prokrijumčario je oružje u ćeliju i ustrijelio maršala i njegova pomoćnika. Kako još možeš vjerovati takvu čovjeku?

— McShantock — reče mirno Sam — kako bi bilo da me saslušate?

— Govorite!

Sam mu ispriča sve što se dogodi-lo od onog dana kad je pronašao Charleyja i Jayja, obješene na hra-stu, do svog hapšenja i bijega iz zat-vora.

Prešutio je jedino da i Cal McShantock igra određenu ulogu pri tome.

Rančer ga je pažljivo slušao i s vre-mena na vrijeme bi zamišljeno kim-nuo.

Pošto je Sam završio svoj izvje-štaj, McShantock zapita:

— Vi, zaista, umišljate sebi da će netko povjerovati u tu vašu pričи-cu? Čak i da je istinita, ne biste ni-koga mogli uvjeriti u nju.

— Ja mu vjerujem — reče Betty.

— Nemoguće — promrmlja sebi u bradu — ne mogu to, naprosto, povjerovati. Sudac je osoba povjere-nja, zašto bi baš on bio hulja?

— Mogu vam i više ispričati o Wilkinsu — reče Sam. — Nešto iz njegove prošlosti. Onaj starac koji je sjedio u susjednoj ćeliji i u pos-ljednji čas mi spasio život, imao je nekoć divan ranč u Coloradu. Wil-kins ga je tako izigrao da je morao provesti deset godina u zatvoru. Osim toga, zbog Wilkinsa nema više ništa osim odijela na sebi. Da vam ispričam i tu priču?

McShantock kimne.

— Slušam vas, Kimballe — prormlja.

Sam ispriča što se dogodilo Paddyju i kad je završio, McShantock se poguri i zagleda u pod, dugo je šutio. Ova druga priča ga je natjerala na razmišljanje.

Možda je i on doživio nešto slično od Thomasa Wilkinsa.

Počne polako pričati i činilo se da je svaka riječ užasan napor za njega.

— Dakle — reče — Wilkins je i mene nasamario. Nagovorio me da cio ranč prepišem na sina Cala za slučaj ako mi se nešto dogodi. Zaključili smo, Betty, da bi bilo dobro da mu postaneš ženom. Uvijek je tvrdio da ima dovoljno novca i da bi mogao svojoj budućoj ženi ispuniti svaku želju. Drugim riječima, nagovijestio je da ne traži za tebe nikakav miraz. Govorio je da je najpametnije da se takav ranč ne cijepa i u tom sam smislu sastavio oporuku. Dopustio sam da me nagovori.

— Tata! — uzvikne Betty. — Kako si mogao bez mog znanja odlučivati o tome za koga ću se udati? Takvu odluku treba da donesem sama.

McShantock kimne.

— Znam, u pravu si, Betty — promrmlja promuklo. — Žao mi je... poništit ću oporuku čim budem mogao.

— Ma, ne zanima me oporuka, tata. Želim biti Samova žena. To mi je jedina želja. Jesi li još protiv toga?

Rančer se uspravi i prodorno pogleda Sama Kimballa.

— Ne znam — reče — još ne znam. Moram najprije saznati cijelu istinu. Da li ste mi bilo što prešutjeli, Kimballe, dok ste mi pričali o toj tajanstvenoj bandi?

Sam izdrži njegov pogled.

— Jesam — odgovori mirno — prešutio sam vam nešto, McShantokke. Ni sada ne želim govoriti o tome. Nije moje da presuđujem, neka to učine drugi. U prvom redu, vi, McShantocke.

Rančer ustane, lica smrknuta i odlučna.

— Iskušat ću ga — reče — njega iThomasa Wilkinsa. Tada ću znati da li ste kazali istinu, Kimballe.

Priđe otvorenom prozoru.

— Tata! — uzvikne Betty. — Kakve su to čudne riječi? Što namjeravaš?

Htjela je skočiti na noge i potrčati za njim, ali Sam je zadrži. Položi joj ruku na rame i prisili je da ostane sjediti.

— Pusti ga sada, Betty — reče joj tiho. — To se tiče samo dvojice ljudi.

Donald McShantock je već stigao do prozora i njegov se plećati lik jasno ocrtavao na mjesečini.

Na ulici zamre žagor i svi se zagledaju u moćnog rančera..

VI

— Cale! — vikne Donald McShantock.

Cal McShantock se nehotice trzne, kao da se malo pogurio pod silinom tog glasa.

— Molim, oče,

— Dođi u kuću, Cale! Moram razgovarati s tobom.

S verande side sudac Wilkins i pridruži se mladom Calu.

— Što je, Donalde? — dovikne. — Zar je i tebe već očarao taj đavo?

— Ne, samo sam čuo jednu zanimljivu priču — odvrati rančer. — Priču koja zanima, možda, i vas. Možeš i ti doći, Thomase. Tada ćemo zajednički razjasniti sva škakljiva pitanja.

Sudac kao da se pokolebao. Osvrne se iza sebe i dva mu čovjeka dadu potajno znak.

— Što je, Cale? — dovikne McShantock. — Hoćeš li doći ili treba da te ja dovedem?

Cal je grozničavo pogledavao oca i suca. Očito, nije znao što da odluči.

— Donalde — javi se sudac — ma što ti je napričao taj zločinac... sve je laž. Nimalo ne čeznem za tim da se popnem k tom mahnitom ubojici i izgubim glavu. Suviše cijenim svoj život, ako želiš nešto saznati od mene i Cala, siđi na ulicu. Spremno ćemo ti odgovoriti na sva pitanja.

— Razgovarat ćemo ovdje gore! — odvrati ljutito McShantock. — Naređujem to.

Sudac se podrugljivo nasmije.

— Ne možeš ti meni naređivati, Donalde — uzvikne. — Možeš zapovijedati svojim goničima stoke, ali ne i meni, sucu ovog grada.

— Cale! — vikne još jednom rančer. — Posljednji put te pozivam! Hoćeš li doći ili nećeš?

Wilkins tiho reče nešto Calu, što ljudi oko njih nisu mogli čuti.

Cal se iznenada uspravi.

— Ja ostajem ovdje, oče! — dovikne prkosno.

— Zar tajiš nešto?

— Ja... ja...

— Cal je pošten momak — umiješa se opet sudac. — Ništa on ne taji, Donalde. Uostalom, što bi i imao tajiti? Dobro, što se zbiva u mom stanu? Kakvu je đavoliju smislio Kimball? Možda stoji iza tebe i revolverom te prisiljava da govoriš sve to? — nasmije se podrugljivo i naduveno.

Taj smijeh još više razbjesni rančera i natjera mu krv u lice.

Sve više i više je čitao tog čovjeka.

Kakva je budala bio cijelo vrijeme!

No, još mučnija i bolnija je bila spoznaja da je izgubio sina.

Taj podmukli sudac ima Cala potpuno u svojim rukama; eto, uspio ga je prisiliti da okrene leđa svom vlastitom ocu.

Sudac nehajno mahne svojim štapom sa srebrnom drškom, i taj pokret je izražavao porugu.

— Sada je sve jasno — reče muklo Doland McShantock. — Kimball je, znači, govorio istinu.

Htjede se okrenuti i udaljiti od prozora, ali u tom času padne hitac, zatim još jedan...

Zavlada pravi pakao.

* * *

Sam Kimball je vidio da se rančer trznuo uslijed udara taneta i posrnuo u stranu.

U jednom se skoku nađe pokraj njega i povuče ga u zaklon.

Učinio je to u posljednjem trenutku. Da je zakasnio samo sekundu-dvije, McShantocka bi izrešetali meci što su zujali kroz prozor.

Betty vrisne i pohita prema ocu, koji je sada ležao na debelu sagu.

Sam skoči prema prozoru, munjevito ispali dva hica pa se povuče jer je započela žestoka paljba.

Krik odozdo mu potvrdi da je pogodio jednim metkom.

Za onih nekoliko trenutaka dok je stajao kraj prozora, vidio je stanje na ulici.

Znatiželjnici su nestali, naoružani su se ljudi podijelili u dvije skupine.

Na jednoj je strani bila grupica kauboja koji su ostali vjerni svom rančeru, a na drugoj su bili razbojnici suca Thomasa Wilkinsa.

Sada je sve bilo jasno: sudac je napokon skinuo krinku.

Ipak, još je nastojao sačuvati pred građanima ugled poštena čuvara zakona.

— Prekinite pucnjavu! — derao se kroz noć. — Smjesta prekinite pucnjavu.

Opet se nalazio u zaklonu ispod krova verande.

Njegovi su se ljudi rasporedili posvuda i imali pregled nad ulicom.

Kauboji koji su još bili uz svog rančera, privremeno su se povukli.

Nasred ulice su ležala tri poginula čovjeka, a dva ranjenika upravo su puzala u zaklon.

Paddy Wolcott je nestao s krova kuće s druge strane ulice, ili je ležao mrtav možda i ranjen iza ograde, ili je odlučio da potraži neko drugo mjesto.

Sam Kimball je stajao pored prozora, priljubljen uza zid. Tako je vidio dio ulice, a njega nije nitko mogao opaziti.

— Kako mu je? — upita tiho djevojku.

Umjesto Betty odgovori sam rančer.

— Osjećam se divno — reče sarkastično. — Kad samo ne bi teklo toliko krvi! Nastavi li se to, za četvrt sata ću sasvim iskrvariti.

— Prestat će krvarenje — umirivala ga je Betty — još samo malo.

Začepi mu maramicom rupu od metka na ramenu. Zatim razdere ponjavu koju je donijela iz sučeve spavaće sobe i čvrsto mu poveže ranu.

Dok se još bavila time, javi se s ulice ponovno sudac.

— Kimballe! — dovikne. — U ime zakona vas pozivam da se predate. Pošteno će vam se suditi. Obećajem vam to pred svjedocima. Što je s McShantockom?

— Ranjen je — odvrati Sam. — A sada, poštedi nas svojih prokletih lakrdija, Wilkinse. Više ne nasjedamo na njih.

— Pojma nemam o čemu govorite — vikne Wilkins, praveći se bezazlenim. — Dobro, zašto ste pucali na McShantocka?

Pred takvom pokvarenosti i drskosti zanijemi i Sam. Prokleti ljigavac! Uspijeva sve prikazati sasvim suprotno i od dobra stvara zlo, a od zla dobro.

Hi, hi, hi, Webstere! Nitkov koji je pucao na rančera, leži sada na ulici. Na žalost, prekasno sam to primijetio, inače McShantock ne bi bio ranjen. Hej, Webstere, prokleta vuci-

batino, zašto si se tako trznuo? Sjećaš li se, možda, prošlosti? Da, Webstere, tako je to. Sve se osveti prije ili kasnije u životu.

— Belmonte — izusti zadihano sudac — Jacobe Belmonte.

Starac se opet nasmije, donekle sablasno u krvavoj noći.

— Zovi me radije Paddy Wolcott — dovikne. — Već sam se posve navikao na to ime, baš kao i ti na ime Wilkins.

— Ubijte ga! — izdere se Wilkins, gušeći se od bijesa. — Što još čekate! Pucajte!

Odjeknu reski hici i prema zaklonu starog Paddyja poleti pogubna kiša metaka.

Sam nacilja na dva plamička iz cijevi, i oba metka pogode metu.

Nakon toga se morao brzo povući, jer se opet pucalo i na prozor.

Pucnjava utihne a nastalu tišinu prekine podrugljiv smijeh starog Paddyja.

Sam se ponovno prišulja prozoru.

Ulica je bila posve prazna, ali je slutio da razbojnici vrebaju posvuda u mraku i pažljivo promatraju oba prozora.

Bilo ih je više od dvadeset. Protiv tako premoćnih protivnika ne mogu on i stari Paddy izvojevati pobjedu. Ni uz pomoć onih četiri-pet kauboja koji su još na McShantockovoj strani.

Položaj im je prilično bezizgledan. Bit će pravo čudo ako uspiju izaći živi iz tog grada.

Thomas Wilkins sada pokazuje svu svoju moć. Okupio je oko sebe svoju bandu i neće mirovati dok ih sve ne pobije: Sama, rančera i starog Paddyja.

Betty se, vjerojatno, neće ništa dogoditi. Nju će Wilkins, kad se sve završi, oženiti protiv njene volje.

Taj zlikovac je sposoban za sve.

Sam se povuče od prozora, popije čašicu viskija i spusti se u velik naslonjač.

Donald McShantock je sjedio na drugom naslonjaču. Položio je preko koljena pušku i netremice motrio otvorena vrata.

— Sam — izusti muklo — treba da vam se ispričam zbog svojih postupaka.

— Najbolje je da zaboravimo sve to — odvrati Sam. — Mnogi su već nasjeli na varke tog prepredenjaka, baš kao i vi, McShantocke. Ne mogu vam ništa predbaciti. Vi ste, sa svog stajališta, željeli samo najbolje.

— Same — reče rančer — hoćete li mi učiniti jednu uslugu?

— Razumije se. O čemu se radi?

— Zovite me Donald, Same.

Sam se nasmiješi i napuni dvije čaše; jednu pruži svom budućem tastu.

— Onda, u tvoje zdravlje, Donalde. Ili želiš da te već sada zovem tastom?

— Tastom? — Sada se osmjehne i rančer. — Ali, to ne dolazi u obzir. Taj izraz neće uči u moju kuću. Mnogo bolje zvuči: otac...

Glas mu se pri kraju rečenice posve stiša.

Naglo isprazni čašu, gotovo bijesnim trzajem ruke, i baci je kroz prozor.

— Zašto li je to učinio? — prošapće. — Zašto? Jesam li počinio neku grešku?

Betty mu pristupi s leđa i blago mu položi ruku na zdravo rame.

— Tata — reče nježno — ne smiješ ga se još odreći. Možda se Cal, ipak, opameti, još je mlad.

— Što li je učinio? — promrmlja McShantock. — Zar nešto tako kažnjivo da ga taj pokvareni Wilkins čvrsto ima u rukama?

— I moj brat Charley je prošao tako — reče Sam. —Najprije se zadužio, a onda je sudjelovao u nekom lopovluku kako bi mogao vratiti dugove. Možda me se i bojao, tko to zna. Vjerojatno se nešto slično dogodilo i s Calom.

— Kad se jednom krene putem zločina, više nema povratka — reče McShantock. — Ne vjerujem da se itko može izvući iz takva škripca.

Sam htjede odgovoriti, ali u istom času začuje na hodniku neko šuškanje.

Zgrabi otetu sačmaru i u dva se nečujna skoka nađe kraj vrata.

Ugleda na kraju hodnika dva čovjeka.

Jedan je držao u ruci neki okrugao predmet, iz kojeg je stršio zapaljen fitilj.

U istom trenu kad se pojavio Sam, čovjek baci tu bombu, a Sam isprazni jednu cijev.

Vidio je kako su obojica podigla ruke i, pogođeni, zateturali natrag. Nije više mogao obraćati pažnju na njih.

Pred nogama mu je ležala bomba, a fitilj je šištao. Više ga nije mogao ugasiti. Plamičak je već dopro do ruba željeznog ovoja.

Sam ostane hladnokrvan, premda je život njih troje ovisio o sekundama.

Uhvati bombu i utrči u sobu pa je baci kroz otvoren prozor na ulicu.

Odmah uslijedi zaglušna eksplozija.

Kuća kao da se uzdrmala u temeljima. Blijesak rasvijetli noć, a prozorska stakla popucaju zbog jakog pritiska zraka.

Sam smjesta zgrabi vinčesterku i pritrči prozoru.

Ono što je ugledao, natjera ga da se gnjevno osmjehne.

Bomba je eksplodirala na krovu verande i raznijela ga.

Kroz noć su se razlijegali bolni krikovi, a sudac kao da je propao u zemlju.

Sam je bio čvrsto uvjeren da ga više nema među živima. Ako ništa drugo, barem je teško ranjen.

— Vjerujem da je sada dobio svoje — reče on Betty i rančeru.

— Nadajmo se — progunđa McShantock.

Vani je zavladala tišina, grad kao da je zaustavio dah.

Uto prekine tu iznenadnu tišinu sučev glas.

— Opet ste imali sreću! — vikne on bijesno. — No, sreća ne traje vječno. Nećete mi umaći! Osvetit ću se!

— Vidjet ćemo — promrmlja Sam.

Međutim, dobro je znao da ih očekuje duga, mučna noć. Prošlo je tek jedanaest sati i do svitanja je preostalo još pet sati.

Do tada se može još štošta dogoditi.

McShantock prekine tišinu koja je vladala u sobi: — Jedan od nas mora stražariti u hodniku. Taj zadatak preuzimam ja. Hoćeš biti tako dobar, Same, i dogurati mi naslonjač do vrata.

Sam to učini bez riječi.

Rančer položi sačmaru preko koljena a pušku postavi nadohvat ruke.

— Tako — progunđa ratoborno — sada samo dođite, prokleti kojoti! Pokazat ćemo vam zube!

VII

Bila je ponoć i prošao je svega jedan sat od posljednjeg napada.

To napeto čekanje trgalo je živce.

Kakvu đavoliju sada priprema Wilkins?

Njemu je lako, može po volji odabrati trenutak slijedeće akcije. Može otići u krčmu, pojesti nešto i popiti i pažljivo pripremiti plan.

Troje opkoljenih nisu smjeli ni za tren sklopiti oči, morali su neprestano biti budni.

U tome je bila velika prednost razbojnika.

Možda Wilkins pričeka, jednostavno, do sutra. Možda namjerava opsjedati kuću dokle god se Sam i ostali dobrovoljno ne predaju.

— Koliko imaš ljudi, Donalde? — zapita Sam.

— Četrnaest.

— A u koliko se njih možeš pouzdati?

McShantock slegne ramenima. Na licu mu se odražavao umor i pratio svaku njegovu kretnju.

— Svi koji su sposobni za borbu, dojahali su sa mnom u grad — promrmlja. — Uz stado sam ostavio nekoliko staraca, koji inače obavljaju lakše poslove na ranču. Žao mi je, Same, ali ne možemo očekivati pojačanje.

— To znači da je većina družine prešla na stranu naših protivnika — reče Sam.

— Svi oni koje je zaposlio Cal — reče rančer ogorčeno. — Zašto sam mu toliko vjerovao?

— Sada je prekasno i nema smisla da se uzrujavaš zbog toga — odvrati Sam. — Sudeći prema svemu, oni koji ne pripadaju razbojnicima, već su se povukli. Moramo se pouzdati u svoje vlastite snage. Dabome, i u Paddyja Wolcotta.

— Hm, situacija nije blistava.

— I meni se tako čini — promrmlja Sam. — Međutim, imam jednu dobru zamisao samo moram izići iz ove kuće.

— To je besmislica, prava besmislica. Opkolili su kuću sa svih strana. Ni miš se ne bi mogao provući.

— Ipak, pokušat ću.

— I, što želiš time postići?

— Uhvatiti Wilkinsa. Ako njega ščepamo, bit će onaj čopor vani poput stada bez bika predvodnika. Izgubit će glavu i mislim da se možemo izvući jedino na taj način.

— U redu — reče McShantock. — Onda idi i pokušaj sreću. Nego, jesam li ti već ispričao da je Wilkins ne samo neopisivo dosjetljiv, nego i neopisiva kukavica? On uvijek misli na sigurnost. Uvjeren sam da ga njegovi tjelohranitelji prate i u nužnik. Teško ćeš mu se približiti.

— Ipak, mogu pokušati. — Sam se osmjehne.

Kad se okrenuo, Betty je stajala tik pred njim.

— Sam — reče ona tiho — budi oprezan!

Nagnula je glavu malo prema natrag. Bujne su joj usne bile napola otvorene i vlažno se ljeskale.

Sam se sagne i poljubi je.

Ona ga obgrli oko vrata, čvrsto ga stežući kao da ga ne namjerava više nikada pustiti.

Osjećao je toplinu i miris njene puti i podatnost njena jedrog tijela.

Otkad ju je poznao, još nikada joj nije bio duševno i tjelesno tako blizu kao u ovim trenucima.

Tek sada shvati šta će izgubiti, ako se ne vrati.

Silom se odvoji od nje.

— Moram sada ići, Betty.

Ona nijemo kimne i zagleda se za njim dok je išao prema kraju hodnika.

Nije se osvrnuo. Mrzio je one nitkove vani u mraku.

* * *

Pucnjava je započela dok je još stajao na vrhu stuba.

Donde se nečujno prišunjao, ali su ga sada, ipak, primijetili.

Wilkins je ostavio u trijemu dva stražara. Njihov je zadatak bio da pripaze kako nitko ne bi napustio gornji kat.

Čim su opazili Sama Kimballa, otvore vatru, no pucali su prenisko. Nisu pravilno ocijenili razliku u visini.

Sam se odmah baci natrag.

Njegov revolver zagrmi četiri puta uzastopce, ali ni njegovi meci ne pronađu cilj.

Protivnici su se povukli u mrtav ugao, pa su sada mogli mirno čekati da ponovno okuša sreću.

Sam uvidi da neće uspjeti. Ona dvojica dolje nalaze se nesumnjivo u boljem položaju. Protiv njih ne može baš ništa.

Vrati se k Betty i rančeru.

Oboje kao da su odahnuli što nije uspio izići iz kuće.

— Zar ti nisam kazao? — promrmlja McShantock. — Nalazimo se u pravoj pravcatoj mišolovci. Da barem znam što sprema Wilkins!

— Ako želimo saznati, moram izići — reče uporno Sam. — Ovo nam čekanje neće ništa donijeti.

— Želiš još jednom pokušati?

Sam odlučno kimne.

— Možda postoji još neki izlaz — reče. — Poslužit ću se sada njime.

— Na koji izlaz misliš?

— Preko krova.

McShantock se osmjehne.

— Ali, ne možeš sići s krova. Obje su susjedne kuće suviše udaljene. A zidovi su tako glatki da bi se samo vjeverica mogla spustiti po njima. Ne, Sam, najbolje je da izbiješ sebi tu misao iz glave.

— Imam na umu jedan drugi izlaz — uporno će Sam. — U Wilkinsovu uredu sam vidio kamin. Ako uspijem na taj način sići u prizemlje, riješit ću se obojice stražara pored stuba.

McShantock je još bio sumnjičav pa slegne ramenima.

— Hja, možeš pokušati — promrlja — no nemaš baš velike nade. Znaš li, uopće, da li je dimnjak dovoljno širok za tebe?

Sam se osmjehne.

— To moram provjeriti. Ako nije, onda sam imao smolu. Inače, nedavno sam bio, također, u dimnjaku. I to u krčmi.

— Dakle, moji su ljudi mogli još dugo tražiti — zaključi McShantock. — Sada mi je, dabome drago što vas nismo uhvatili. Inače bi sve završilo sasvim drukčije.

— U to sam posve uvjeren — reče Sam i krene.

Pet minuta kasnije, već je čučao pokraj dimnjaka na ravnom krovu. Dimnjak nije bio onako širok kao u krčmi, ali se činilo da će se provući.

Oprezno se spusti u njega, no odmah se izvuče van. Zidovi su bili suviše glatki, pa mu nisu pružali baš nikakvo uporište.

Vrati se u kuću i uzme nekoliko konopaca, koje sveže jedan za drugi. Omota kraj užeta oko dimnjaka i tada se počne spuštati.

Napredovao je lako i gotovo nečujno.

Malo kasnije se provuče kroz velik otvor u Wilkinsov ured.

Lice, ruke i odjeća su mu bili crni od čađe.

Krene onim istim putem kojim je sinoć upao u kuću. Ode u čekaonicu i odande se izvuče kroz prozor van.

Sa stražnje strane kuće nije bilo stražara.

Wilkinsu je, čini se, bilo dovoljno što je postavio dva čovjeka u trijemu. I to je pokazivalo kako se sigurnima osjećaju ti razbojnici.

Sam stigne bez ikakvih neprilika do drveća na rubu dvorišta, preplavljena mjesečinom, pa skrene udesno.

Prvi mu je cilj bila Slaughterova krčma. Možda se sudac zadržava ondje. Možda mu Hendrik ili Emily mogu dati neke vrijedne podatke. U krčmi se uvijek saznaju najbrže novosti.

Stupivši malo kasnije u kuhinju krčme, Sam se protiv volje osmjehne.

Za stolom je spokojno sjedio Paddy Wolcott, jeo velik odrezak i uživao u pivu što se nalazilo u velikom vrču kraj tanjura.

Emily je, zajapurivši se od vrućine, radila pokraj štednjaka. Upravo je okretala odreske u tavi. Napuni lonac za kavu vrućom vodom, pospe biber po odrescima i tek tada se okrene prema Samu.

— Zar si opet prešao u dimnjačare? — upita osmjehnuvši se. — Sjedni, Same. Znam da si gladan.

Sam odmahne rukom. Trenutno nije mislio na jelo, samo natoči kavu, popije gutljaj-dva i reče:

— Moram pronaći Wilkinsa. Tek kad njega ščepamo, moći ćemo se izvući.

— I ja tako mislim. — Paddy kimne. — Pokušao sam mu se približiti, ali je to nemoguće. Neprestano je okružen četvoricom iskusnih lupeža, koji ni za tren ne skidaju pogled s njega. Prije pola sata je otišao u »Arizonu Star«. Mogao sam ga ustrijeliti, ali mi to ne leži.

— Kako je McShantock? — upita Emily.

— Sasvim dobro. Rana nije onako opasna kao što se na prvi pogled činilo.

— Ugledao sam tog lupeža pola sekunde prekasno — progunđa Paddy. — Inače ne bi bio stigao opaliti.

Sam popije svoju kavu.

— Moram sada ići.

Paddy pusti nož i vilicu. Žurno popije još gutljaj piva i skoči na noge. Stavi na glavu izobličen šešir, uzme pušku i pođe za Samom.

— Naravno, neću propustiti takvu priliku — reče gnjevno.

Sam se zadovoljno osmjehne.

Bilo mu je drago što je pronašao takva druga. U Paddyja se mogao, doista, pouzdati.

Pod okriljem su se mraka približavali »Arizona Staru«, oprezno i nečujno.

Tada ugledaju oba stražara. Spremno držeći puške, stajali su s lijeve i desne strane stražnjih vrata te otmjene krčme, u kojoj su se osim jakih pića i raznih igara na sreću mogle dobiti i djevojke za zabavu. Za vlasnicu, Lil Comstock, bio je to unosan posao.

Oba stražara su pripadala sučevoj bandi. Wilkins je bio oprezan, pa je uvijek mislio na svoju sigurnost.

Sam i stari Paddy zastanu.

— Kako? — prošapće Paddy.

— Što tiše — odvrati šapatom Sam. — Možemo uspjeti jedino ako nam pođe za rukom da iznenadimo Wilkinsa.

Iznenada odjeknu opet hici negdje u gradu. Bila je to sasvim kratka pucnjava, zatim zavlada ponovno tišina.

Tada začuju glasne povike:

— Uhvatili smo ih! Gdje je gospodin Wilkins? Imamo McShantocka i djevojku.

Sam Kimball se ukoči.

Dogodilo se najgore što se moglo dogoditi. Donald McShantock je u rukama zločinaca i njime će ucjenjivati Sama. Sada imaju sve adute u svojim rukama.

Sam začuje Wilkinsov glas.

— A gdje je Kimball? — vikao je sudac. — Zar njega niste uhvatili? Promakao vam je kroz prste?

— Pojma nemamo, gospodine Wilkinse. U kući nije, jer smo sve pažljivo pretražili. Nestao je bez traga.

Slijedeće riječi nisu Sam i Paddy više mogli razumjeti. Wilkins se već previše udaljio, a i oba stražara pođu za njim.

Sam i Paddy potrče.

Zaustave se u tami nasuprot sučevoj kući. Stigli su onamo prije Wilkinsa i ljudi koji su ga pratili.

Nekoliko razbojnika upravo istjera iz kuće na verandu rančera i djevojku.

Ruke su im bile svezane na leđima, no nisu bili ranjeni.

Betty je objesila glavu. Stidjela se, haljina joj je sada bila još poderanija nego prije. Kad bi koraknula lijevom nogom, vidjela bi joj se gola koža iznad koljena.

Sam promrsi kroz zube kletvu.

Najradije bi bio skočio na ulicu i započeo bjesomučnu pucnjavu.

Međutim, uvidi da bi to bilo besmisleno. Uspio bi, doduše, pogoditi Wilkinsa i još nekolicinu, ali tada ne bi više ni razbojnici znali za milost.

Poginuli bi Sam, rančer, Paddy, a možda i djevojka. U takvu metežu može lako zalutati metak.

Wilkins stigne do verande.

— Dobro ste to obavili, ljudi! — pohvali razbojnike. — Kako li vam je pošlo za rukom?

Jedan se razbojnik podrugljivo nasmije.

— Sasvim jednostavno — reče. — Nas trojica smo se po ljestvama popeli na gornji kat. Istodobno su Slim i Pete neumorno pucali iz trijema, kako bi odvratili pažnju Kimballu i ostalima. Prije nego što su i shvatili što se zbiva, već smo ih ščepali.

— A Kimball?

Razbojnik slegne ramenima.

— Pojma nemam gdje se skriva. Slim i Pete vele da je jednom pokušao sići niz stube. Tada su ga spriječili i nije mi jasno kako je uspio pobjeći.

Wilkins se raskorači pred rančerom.

— A sada, dragi moj Donalde — reče podrugljivo — predlažem ti jednu nagodbu. Ti...

Donald McShantock mu pljune u lice.

— Pseto! — vikne. — Prokleto, pokvareno pseto. Ah, da su mi samo slobodne ruke! Polomio bih ti sve kosti, jamčim ti to.

Wilkins ga grubo udari dvaput svojim štapom.

McShantock zastenje i sruši se na koljena.

Ne obaziruči se više na njega, zločinac se okrene prema djevojci. Uhvati je ispod brade i prisili da podigne glavu.

— Pogledaj me samo! — reče joj podsmješljivo. — Sada pripadaš meni. Tvoj slavni Kimball ti više ne može pomoći. Naprotiv, morat će da se preda ako želi da ostaneš živa.

Ocjenjivački je prelazio pogledom po njezinu tijelu.

Štapom razmakne poderanu haljinu nad lijevom nogom, tako da su svi mogli uživati u njenoj nagosti.

— Same! — krikne djevojka. — Pomozi mi, Same!

Razbojnici se nasmiju. Bilo ih je još petnaest.

Sam je tražio pogledom Cala McShantocka, ali ga nije nigdje vidio.

Zavlada opet tišina.

— Onda, gdje je tvoj Sam? — naruga se Wilkins. — Bez sumnje, zavukao se negdje i misli samo na to kako da spasi glavu.

Sam izvuče revolver. Gadilo mu se ono što je namjeravao, ali je čvrsto odlučio da to učini.

— Prosvirat ću mu glavu — prošapće.

Paddy ga uhvati za ruku.

— Čekaj još! — prosikće. — Samo ćeš ugroziti McShantocka i djevojku.

Donald McShantock je još klečao na drvenu nogostupu i umorno podigne glavu.

— Ne diraj moju kćerku, Wilkinse! — prostenje. — Bori se već jednom kao pravi muškarac a ne kao kukavički kojot! Kakva si ti to prljava, podla svinja!

Wilkins ga udari nogom u bok.

McShantock izgubi ravnotežu i prevrne se.

U istom času istrči iz »Arizona Stara« neka žena. Imala je na sebi crvenu, svjetlucavu haljinu i prebacila preko golih ramena vunen šal.

Bila je to Lil Comstock.

— Thomase! — dovikne ona već izdaleka. — Ostavi oboje na miru. Neću trpjeti da ih mučiš. Ja...

Wilkins je već dao znak svojim ljudima.

Odmah joj potrče u susret dvojica i uhvate je.

— Gubi se, Lili! — zareži Wilkins. — Ovo se tebe ne tiče. Ne miješaj se više, inače ćeš svašta doživjeti.

Lil Comstock se pokuša istrgnuti, ali su je dvojica čvrsto držala.

— Pustite me! — vikala je srdito. — Smjesta me pustite!

Međutim, razbojnici su se samo smijali. Svaki ju je uhvatio za jednu ruku, i tako su je vodili prema njenoj krčmi.

Thomas Wilkins se okrene.

Slučajno pogleda onamo gdje su stajali Sam i stari Paddy, no nije ih mogao vidjeti.

— Kimballe! — vikne. — Znam da se skrivaš negdje. Možda možeš, čak, vidjeti što se ovdje zbiva. Možda se baviš mišlju da me ustrijeliš iz zasjede. Ja ti to ne bih savjetovao. Čim padne prvi hitac, moji će ljudi pucati u McShantocka i djevojku. Bit ćeš kriv za njihovu smrt. Dajem ti još pet minuta za razmišljanje, Kimballe. Ako se do tada ne predaš, umrijet će McShantock. A kad prođe još pet minuta, bit će na redu djevojka.

Lice mu se iskrivilo a oči suludo svjetlucale. Vidjelo se da ga bezgranična mržnja prema Samu tjera u ludilo.

Sam Kimball mu je jednim udarcem sve razorio, uništio sve njegove planove o budućnosti.

Zbog toga je Thomas Wilkins bio sada opsjednut samo jednom mišlju: mora poraziti protivnika, mora razarati.

Nakon toga će biti prisiljen da napusti grad. Prijeći će u Meksiko. Za posljednjih je godina prikupio takav imetak da može do smrti živjeti bez brige i muke.

No, nekoć je htio mnogo više. Davni mu je san bio da postane velika ličnost u ovoj zemlji. Radi te je svrhe stvorio bandu, kako bi ostvario svoj cilj i nije prezao ni pred kakvim zločinom.

A kad se već našao nadomak cilja, pojavio se taj prokleti Sam Kimball. Na svoju nesreću, potcijenio ga je i smatrao običnim tikvanom. Vjerovao je da će s njim izaći na kraj kao i sa svima ostalima.

Sada je jasno vidio u kakvu je zbrku upao.

To ga je tjeralo s uma i budilo u njemu neodoljivu želju za osvetom.

Sam je bio svjestan svega toga, ali nije znao što da učini.

Bio je uvjeren da će Wilkins ostvariti svoju prijetnju ako se ne preda.

Samo, da li bi svojom predajom ikome pomogao? Ostala bi živa jedino Betty. A kakav bi je život očekivao? Pravi pakao.

Zaboga, što da učini?

— Ja čekam, Kimballe! — dovikne Wilkins. — Jedna je minuta već prošla.

McShantock se izvrne na bok i očajnički pokuša dići.

To mu ne pođe za rukom i ostane bespomoćno ležati pred nogama zločinačkog suca.

Tako bespomoćan će i umrijeti za nekoliko minuta ako Sam Kimball ništa ne poduzme.

Situacija je bila prokleto zamršena.

Paddy gurne Sama.

— Vidim samo jednu mogućnost — prošapće. — U McShantocka i djevojku su uperila oružje samo dvojica. Poznam ih obojicu. Jedan se zove Pete Wayne i brat je maršalova pomoćnika kojeg sam ustrijelio. Drugi se zove Bill Anderson. Oni su jedini tako bezobzirni u bandi da im nije nimalo teško ubiti bespomoćna čovjeka. Ti uzmi kao cilj Andersona. On drži na nišanu Betty. Ja ću preuzeti Waynea. Samo, imaj na umu da ih moramo onesposobiti prvim metkom. Ne smiju opaliti, inače je sve uzalud.

Sam odlučno kimne.

Doista, to je bila jedina i posljednja očajnička mogućnost.

Polako digne revolver i pažljivo nacilja.

U idućem trenutku spusti ruku jedan i drugi.

Na verandi »Arizona Stara« pojavio se neki čovjek i glasno doviknuo:

— Trenutak samo, gospodine Wilkinse.

Svi se zagledaju u tog čovjeka, koji sada krene polako prema sučevoj kući.

VIII

Bio je to Cal McShantock. Dvadeset dvogodišnji mladić, vitak, crnokos i vrlo gibak, mladić u kojeg su bile potajno zaljubljene sve djevojke Buckhorna.

Bio je veoma pijan. Vidjelo se to u njegovim pokretima i razabiralo u glasu.

Teturajući se približavao skupini.

Činilo se da se jedva drži na nogama.

Wilkins i ostali su ga gledali cerekajući se.

Cal se zaustavi pola koraka pred Wilkinsom.

— Gospodine Wilkins — propenta — prije nego što ovog... mog starog... pošaljete u pakao, htio bih... htio bih...

Kao da je najednom zaboravio što je htio reći. Prijeđe rukom preko čela i budalasto se nasmiješi.

Na nogostupu se pomakne rančer.

— Cale! — prostenje. — Zaboga Cale, kako si se promijenio! Prekini s time, Cale! Napusti takav život!

Cal mu se naceri.

— Umukni, stari! — zagunđa srdito. — Ja sam odrastao čovjek, i tebe se nimalo ne tiče što ja činim. Jesi li razumio?

Riječi su još bile prilično nerazgovijetne, ali se već, ipak, tako pribrao da je mogao sastaviti suvisle rečenice.

— Cale! — izusti zadihano njegov otac. — Sinko, što si...

— Umukni! — izdere se na njega Cal. — Sada govorim s gospodinom Wilkinskom. On mi je prijatelj i uvijek mi je želio samo dobro. Nije li tako, gospodine Wilkinse?

Zločinac kimne smješkajući se.

— Svakako, Cale. Ti to dobro znaš. Ali, što je s tobom? Zašto želiš razgovarati sa mnom? Nismo li se dogovorili da se ne miješaš u ovo?

Cal kimne.

— Jesmo — reče promuklo — dogovorili smo se tako, e da mi kasnije ne bi nitko mogao ništa predbaciti. No, više nisam mogao izdržati u krčmi. Jednostavno, morao sam još jednom kazati svom starom istinu u lice. Osim toga, htio bih vama predložiti jedan posao.

— Posao, Cale? — zapita začuđen Wilkins.

— Da, posao, gospodine Wilkins — reče Cal. — Povoljan posao. Želim prodati svoj ranč.

— To možeš učiniti tek kad bude tvoj otac mrtav.

KNJIGA ZA SVAKU ŽENU

Ako se odlučite:
- **da se odijevate onako kako sami želite**
- **da uštedite novac**
- **da budete elegantni**

sve to, bez ičije pomoći i bez ikakvog predznanja omogućit će vam do sada najbolja i u Evropi najraširenija knjiga

KROJENJE I ŠIVANJE

knjigu su napisali najpoznatiji njemački stručnjaci a izdala je poznata ženska revija »NEUE MODE« iz Hamburga.

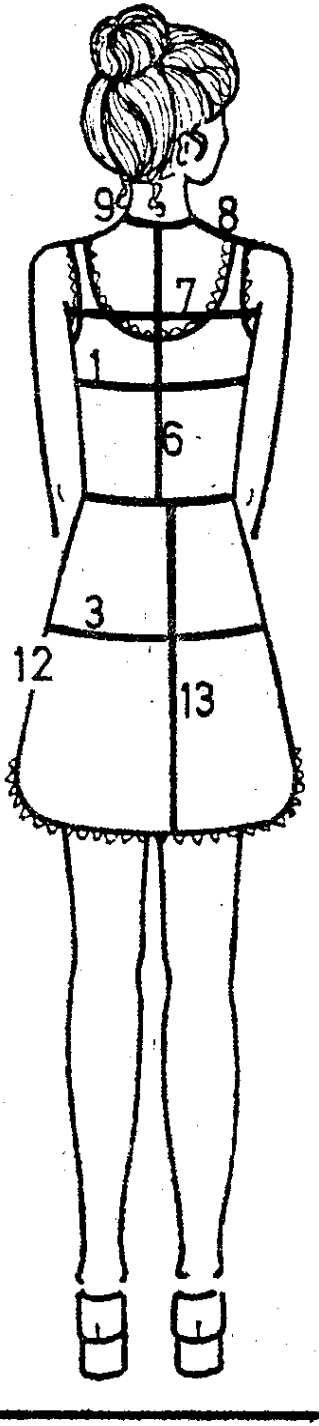

Kupon narudžbe za knjigu

»KROJENJE I ŠIVANJE«

Naručujem pouzećem — poštom knjigu »Krojenje i šivanje« po cijeni od 50,00 dinara i troškovima poštarine.

Ime i prezime naručioca: .....

Mjesto stanovanja (poštanski broj): .....

.....

Ulica i broj: .....

Kupon narudžbe slati na adresu: Vjesnikova Press Agencija, 41000 Zagreb, Ljubice Gerovac 1.

— Pa, to će se ubrzo dogoditi. — Cal se naceri.

— A kome ga želiš prodati?

— Banci. Zajedno ćemo otići u banku i uzeti novac. Slažete se?

— A ako banka ne pristane?

— Tada ćemo je prisiliti. Uzet ćemo onoliko koliko vrijedi ranč, a zauzvrat može banka zadržati posjed.

— A zašto to želiš učiniti, Cale?

— Zato što bih htio poći s vama, gospodine Wilkinse. Uvijek ste mi bili prijatelj.

Wilkins ga očinski potapše po ramenu.

— To je zgodan prijedlog, Cale — reče. — Kasnije ćemo sve srediti. Vrati se sada u krčmu i pričekaj da se obračunam s Kimballom.

Anderson i Wayne su malo spustili oružje i svu pažnju posvetili Calu McShantocku.

Cal se htjede okrenuti, ali pri tome posrne i ispruži ruku prema Thomasu Wilkinsu kao da traži neko uporište. Iznenada kao da se sasvim otrijezni. Lijevom rukom stegne Wilkinsa oko vrata. U desnoj je ruci držao drindžer, čiju cijev prisloni sucu na sljepoočicu.

Svi se okamene.

Wayne i Anderson opet upere revolvere u Donalda Mc Shantocka i djevojku.

— Ne pucajte! — prostenje Wilkins, obraćajući se istodobno Calu i obojici razbojnika. — Sve će se razjasniti.

— Prokleti kujin sine! — progunđa razjareno Cal. — Ovaj put si, ipak, prevršio mjeru. Nisi smio to učiniti.

Na sučevu se licu odražavao strah. Teško je disao a čelo mu se orosilo kapima znoja.

— Cale! — progovori bez daha. — Ne budi lud, Cale! Za tebe više nema povratka. Suviše si upetljan u sve to. Ja sam uvijek imao poštene namjere prema tebi, zar ćeš me sada izdati?

Cal se ogorčeno nasmije.

— U pravu si — reče jetko — za mene više nema povratka. To znam i ja. Utjerao si me duboko u tu močvaru. Pa ipak, više neću surađivati. Dosta mi je tebe i tvojih prljavština, za sva vremena, Wilkinse. Kaži sada Andersonu i Wayneu da spreme svoje revolvere. Nakon toga neka odvežu i puste Betty i mog oca.

Wilkins uoči svoju priliku.

— Cale — reče — to mi nije ni na kraj pameti. Tek tada bih bio potpuno u tvojoj vlasti. Nisi dobro promislio. Svakako, ti me možeš ustrijeliti, ali će tada stradati i tvoj otac i sestra.

Cal se malo pokoleba i Sam je to jasno vidio iz svog zaklona.

Mladić je pokazao neočekivanu hrabrost, ali je već jednom nogom stajao u grobu.

Oba su razbojnika iza Betty i rančera napeli revolvere. Sada je bio dovoljan još samo lagan pritisak kažiprstom. Čak i kad bi Sam i Paddy uspjeli prvim metkom ubiti te zločince, ne bi ih mogli spriječiti da, umirući, sasvim refleksno povuku obarač.

Prema tome, Sam i stari Paddy nisu još mogli ništa poduzeti.

Napeto su čekali.

— Što je, Cale? — upita Wilkins. — Zar ćeš, uistinu, žrtvovati oca i sestru?

Cal kimne.

— Sve ovisi o tebi, Wilkinse — reče mirno. — Čim padne prvi hi-

tac, dobit ćeš metak u glavu. Treba da budeš načisto s time.

Bio je to pravi poker smrti.

Sada se radilo o tome tko ima bolje živce.

— A što će se dogoditi ako oslobodim njih dvoje? — zapita prigušeno Wilkins. — Što će biti tada, Cale?

— Tada ćemo još samo nas dvojica srediti račune — odvrati Cal. Borit ćemo se bez tuđe pomoći, s revolverom u ruci.

— Ne znam da li ti mogu vjerovati, Cale.

— Dajem ti svoju riječ, kao što sam ti je već jednom dao. Onda kad sam se prvi put zadužio kod tebe. Zar se više ne sjećaš toga?

Wilkins kimne.

— Da, sjećam se — reče promuklo. — Ali, kakve bi račune trebalo srediti? Najbolje je da se nagodimo. Tvom ocu i sestri se neće ništa dogoditi, a mi se opet pomirimo i zaboravimo sve što se zbilo. Čim se obračunam s Kimballom, zajednički ćemo napustiti grad.

— Govoriš li to ozbiljno? — zapita iznenađeno Cal. — A ja sam već pomislio da želiš sada, na svaki način, moju smrt.

— Ma, ne pričaj gluposti, Cale! Sasvim mi je shvatljivo tvoje ponašanje. Ipak je to tvoja obitelj. U takvim okolnostima omekšaju i najodlučniji ljudi. Što misliš o mom prijedlogu? Prihvaćaš li ga?

Cal je samo mekoliko časaka oklijevao.

— U redu — reče odlučno. — Pete i Anderson, odvežite oboje i pustite ih u kuću. Kimballa i starog ćemo uhvatiti i bez talaca.

Pete Wayne i Anderson mrzovoljno poslušaju.

Prerežu spone taocima i puste ih da se vrate u kuću.

Sam i Paddy odahnu.

Cal McShantock pričeka da Betty i otac nestanu u kući.

— Sada možeš spustiti taj prokleti derindžer, Cal — progunđa Wilkins. — Zar ćeš ovaj put prekršiti svoju riječ?

— Neću — reče Cal — nisam je još nikada prekršio.

Kazavši to, pusti Wilkinsa i spusti dvocjevni derindžer.

Thomas Wilkins protrlja vrat i podmuklo se naceri.

— A sada ću ti, mladiću — reče — pokazati što se događa onima koji me tako napadnu. Prokleti podlače!

Cal McShantock htjede podići derindžer, ali u tom času dobije već udarac po potiljku.

Jedan mu se razbojnik nečujno prišunjao s leđa i udario ga revolverom po glavi.

— Požurite! — dovikne Wilkins ostalima. — Dovedite opet ono dvoje iz kuće! Neka bude cijela obitelj na okupu!

Sam i Paddy se gurnu laktom.

Kucnuo je njihov čas i sada je borba bila neizbježna.

Koračajući jedan uz drugoga, izađu iz tame na mjesečinom obasjanu ulicu.

U istom času započne u gradiću Buckhornu paklenska pucnjava.

IX

Sam i Paddy otvore vatru ne upozorivši razbojnike. Bili su samo dvojica, a protivnika je bilo petnaest. U takvim su se okolnostima morali boriti nemilosrdno i bezobzirno.

Sam je imao u objema rukama revolvere, a Paddy je pucao iz vinčesterke.

Razbojnici se rastrče na sve strane.

Oni koji su upravo htjeli upasti u kuću, odmah se vrate i također umiješaju u borbu.

Neprekidno pucajući iz oba revolvera, Sam Kimball je koračao preko ulice. Ništa ga nije moglo zaustaviti.

Okrznu ga dva metka, a treći mu odnese šešir s glave. Zatim osjeti bol u desnom bedru.

Ne obazirući se na bol, on uporno produži. I iz sučeve se kuće pucalo. To su Donald McShantock i Betty naoružani puškama otvorili vatru na razbojnike.

Padali su hici i iz krčme »Hijena«.

Na verandi su stajali Hendrik i Emily i naslonili puščane cijevi na potporni stup kako bi mogli lakše gađati. Razbojnici su se ogorčeno branili, ali su ubrzo uvidjeli da se ne mogu oduprijeti toj kiši metaka što je fijukala sa svih strana.

Sam je tražio pogledom Wilkinsa, no vođa bande je nestao.

Očito, prvi je spoznao da je tu bitka izgubljena.

Razbojnici su se predavali. Neki su ležali ranjeni na zemlji, a neki su bili mrtvi.

Borila su se još samo trojica. Pete Wayne, Bill Anderson i treći čovjek, kojem Sam nije znao ime.

Jedan od njih upravo pogodi Paddyja.

Sam začuje starčev krik i ugleda ga kako se ruši. Samo za tren je okrenuo glavu u stranu, kad je pogledao opet prema naprijed, opazi da Pete Wayne cilja u njega.

— Umri, Kimballe! — vikne brat mrtvog maršalova pomoćnika Douga Waynea i okine.

Sam ugleda blještav plamen iz cijevi i osjeti neopisivo jak udarac u grudi.

Tada mu se sve zavrti pred očima.

Posljednje što je čuo, prije nego što se srušio u prašinu i ostao ležati nedaleko od starog Paddyja, bio je Bettyn vrisak.

— Same! — uzviknula je. — Same...

* * *

Prvo što je čuo kad je otvorio oči, bilo je opet njegovo ime.

— Same! O, dobro je! Napokon si se probudio.

Ležao je u čistu krevetu i vidio nad sobom Bet'yno lice.

Ona se osmjehnu i uhvati ga za ruku.

Trebalo mu je nekoliko minuta da se prisjeti svih događaja.

— Paddy? — upita.

— Tu sam — javi se zdesna hrapav glas. — Đavolski si dugo spavao, momče. Već dva dana ležiš ovdje, a Betty nije zbog tebe ni oka sklopila.

Sam okrene glavu i ugleda starca u krevetu kraj suprotnog zida.

Osmjehnu se jedan drugome, zatim pogleda opet Betty.

Izgledala je umorno i iscrpljeno, ali su joj oči sjale.

Što je s ostalima? — zapita on. — Kako je tvom ocu, Betty? Što radi Cale? Jesu li uspjeli uhvatiti Wilkinsa?

— Tati je već sasvim dobro — odgovori ona. — Vratio se na ranč i vodi brigu o poslovima. Poveo je sa sobom Cala. Pomirio se s njim. Mislim da Cal to i zaslužuje. Svojom hrabrošću je sve ispravio. Još je mlad i potrebna mu je prilika da započne život iznova. Ipak, čvrsto je odlučio da odgovara zakonu. Jučer su bila u gradu dva savezna maršala. Cal im se prijavio i sve ispričao. Međutim, nisu ga odveli sa sobom kao ostale uhapšenike. Smatraju da ne postoji opasnost da će Cal pobjeći. Cal će biti na slobodi do suđenja bandi, koje će se održati u Phoenixu.

— A Wilkins? — zapita Sam. Je li i on zarobljen ili, možda, ubijen?

Ona zatrese glavom.

— Wilkins je umakao, zajedno s Peteom Wayneom i Billom Andersonom.

— Vratit će se oni — umiješa se stari Paddy. — Možete biti uvjereni u to. Wilkins je previše izgubio u ovom gradu i pokušat će to da vrati. Prije svega, želi se osvetiti nama dvojici i Calu. Znaš njegovu odluku, Sam: »Smrt svim izdajicama!« A Cal je u njegovim očima izdajica.

Sam kimne.

— Gdje je moj revolver? — zapita.

Betty pokaže na stolicu ispod prozora. Preko naslona je visio opasač s teški koltom.

— Daj mi ga — reče Sam. — Kad je riječ o tim zlikovcima, uvijek prijeti opasnost.

Stari Paddy se osmjehne.

— Dakle, vrzmaju ti se po glavi iste misli kao i meni — promrmlja. — Ja sam pucaljku spremio pod jastuk.

— Dobro, a gdje smo mi? — upita Sam. — Zar kod liječnika?

— Liječnik više nije imao mjesta — odvrati Betty. — Ovo je hotelska soba. Tako, sada ću vam donijeti krepku juhu.

Dade revolver Samu, koji ga spremi pod uzglavlje kao i Paddy.

Nikad se ne zna...

* * *

Tri dana nakon tog razgovora posjetio je ranjenike Cal McShantock.

Bilo je podne, a došao je sam.

Zaustavio se kraj vrata. Pogled mu je klizio s Paddyja na Sama i opet na Paddyja.

Napokon se nakašlje i osmjeli.

— Došao sam kako bih vam kazao da mi je žao, Kimballe — reče tiho. — Mislim na ono s vašim bratom i Jayjem Kellyjem. No, nije mi, na žalost, preostalo ništa drugo. Morao sam surađivati. Da sam se odupro, prošao bih, vjerojatno, kao i njih dvojica.

Sam se gorko osmjehne sjećajući se brata Charleyja.

— Ne mogu te ni osuditi niti oprostiti, Cale — reče nakon nekog vremena. — Isto tako, ne mogu ti pomoći. Moraš sam izići na kraj sa svojom savješću. Zanima me još samo jedno: Kako vas je Wilkins uspio tako privezati uz sebe?

— Sasvim jednostavno — promrmlja Cal. — Sve je započelo posve bezazleno. Najprije nas je naveo da

se zadužimo kod njega. Zatim nas je molio da mu učinimo ovu ili onu sitnu uslugu. Svi smo u početku smatrali da to nije ništa protuzakonito. A onda bismo iznenada ustanovili da smo, zapravo, sudjelovali u zločinu. Razumije se, posredno, uhođenjem i sličnim. Najzad nas je imao čvrsto u rukama. Charley i Jay su se htjeli povući. Tada smo dobili ovu naredbu. Neću ovdje ništa uljepšavati, Kimballe. Bio sam prisutan kad smo napali ranč, a i onda kad vam je oduzeta kutija s novcem. No, odgovarat ću zbog toga pred sudom. Kunem vam se.

Sam zamišljeno kimne.

— Ako želiš, dat ću iskaz tebi u prilog — reče. — Uostalom, tebi mogu zahvaliti što sam još živ. Da se nisi umiješao, onaj Cass Wandell bi me bio dokrajčio. Na taj si način, zapravo, znatno doprinio Wilkinsovoj konačnoj propasti.

Cal je gledao u pod i vrtio u ruci šešir.

— Nego, vaš je novac opet tu, Same — reče.

Izvadi ispod bluze kožnatu kesu.

— Evo, možete prebrojiti. Sve je još tu, do posljednje pare.

Priđe krevetu i dade kesu Samu, koji je nemarno baci na stolić kraj kreveta.

— Ja bih je sakrio pod jastuk — promrmlja Paddy. — Lovina uvijek mami lešinare.

Sam kimne.

— Možda si u pravu — odvrati i uzme kesu kako bi je gurnuo pod uzglavlje.

U istom se trenu otvore vrata. Netko je htio ući. Bio je to neki žgoljav čovječuljak u dugačkom kaputu i s velikim naočalama na nosu. Sva trojica opaze da je grbav.

— Ah, oprostite — reče čovječuljak s upadljivo francuskim naglaskom. — Ušao sam u pogrešnu sobu.

Odmah iziđe i zatvori za sobom vrata.

— Tko je to? — promrmlja Sam, kojem se taj čovjek, usprkos čudnom izgledu, nekako učinio poznatim. — Poznaješ li ga, Cale?

Cal se osmjehne.

— Jutros je doputovao poštanskom kočijom — objasni. Zove se Philippe Beaumont a stiže iz New Orleansa. Prodaje žensko donje rublje i svakakve vodice za poljepšavanje. Čudan svat. Kod nas neće baš naročito uspješno trgovati. Možda mu kupci postanu jedino Lil Comstock i njezine djevojke.

Sam Kimball gurne novac pod jastuk.

— Dobro, gdje su bile skrivene pare? — zapita.

— U sučevoj kući — odgovori Cal. — U podrumu. S ostalim novcem. Bilo je ondje ukupno sto pedeset tisuća dolara. Wilkins je, vjerojatno, veoma bijesan što je to morao ostaviti. No, pravo mu budi.

Opet se otvore vrata.

Ponovno uđe onaj čudni čovječuljak, ali ovaj put nije bio sâm.

Pratila su ga dvojica.

U ruci su držali revolvere.

Grbavac se najednom uspravi, skine crni šešir i velike naočale.

Sam, Paddy i Cal ga sada prepoznaju.

Bo je to Thomas Wilkins, bivši sudac.

A ona dvojica s lijeve i desne strane bili su Wayne i Anderson.

Pakosno se smješkajući, Wilkins izvadi iz džepa veliku cedulju.

Nemarno baci taj papir, tako da je pao usred sobe.

Sada su svi mogli vidjeti što piše na njemu. Vidjeli su tri riječi, dobro im poznate:

»Smrt svim izdajicama!«

— Obećao sam da ću se vratiti — reče Wilkins — i sada sam tu. Sada ću nadoknaditi sve ono što sam propustio, a vi ste, prokletnici prvi na redu.

— Nećete stići daleko, Wilkinse, — napomene mirno Sam. — Prije nego što napustite hotel, vjerojatno će vas već opkoliti.

Bivši sudac nehajno zatrese glavom.

— Nitko ne zna da se Pete Wayne i Bill Anderson nalaze u mojoj sobi — objasni. — Čim padnu hici, nestat ćemo. Malo kasnije ću se umiješati među znatiželjnike. Naravno, kao Philippe Beaumont.

— Lukavo — reče sarkatično Sam. — Zaista si pun ideja, Wilkinse.

— Možeš me poštedjeti svojih brbljarija — odvrati osorno Wilkins. — Gdje si sakrio onu kesu, Kimballe?

Sam posegne pod jastuk.

— Evo je — reče i baci kesu kroz zrak.

U slijedećem je trenu držao već revolver u ruci. Trojici je razbojnika novac za djelić sekunde odvratio pažnju, te su to iskoristili Sam, Paddy i Cal McShantock.

Odjeknu hici.

Činilo se kao da će popucati zidovi uslijed zaglužne pucnjave.

Borba je bila kratka, ali nemilosrdna.

Ispaljenoj e ukupno trinaest metaka, a onda zavlada mir.

Na vratima se prva pojavila Betty.

Užasnuto je vrisnula ugledavši jezivi prizor. Razbojnici su ležali zgrčeni nasred sobe. Sva trojica su bili mrtvi.

Između njih je ležala kožnata kesa sa zlatnicima. Otvorila se, pa je nekoliko zlatnika ispalo iz nje.

Pred Samovim je krevetom sjedio Cal McShantock.

Naslanjao se leđima na krevet a lice mu se izobličilo od boli.

— Sam! — uzvikne Betty. Jesi li ranjen?

On zatrese glavom.

— Pobrini se za brata, Betty. Jedino je njemu potreban liječnik.

Cal pogleda Sama. Iskrivljeno se osmjehne pa polako ispruži ruku.

— Sam — reče tiho — više mi nije potreban liječnik, osjećam to sasvim jasno.

Sam prihvati njegovu ruku.

— Ma, ne pričaj gluposti, Cale! — reče, a glas mu je zvučao promuklo. — Izvući ćeš se.

Cal se smješkao.

— Ti si dobar čovjek, Same — reče glasom koji je sve više slabio. Međutim, još je čvrsto držao Samovu ruku.

— Imam još samo jednu želju, Same. Možeš li mi opros...

Glas mu se prekine usred riječi. Glava mu klone prema naprijed.

Sam Kimball ga je još držao za ruku.

— Da, Cale — reče — opraštam

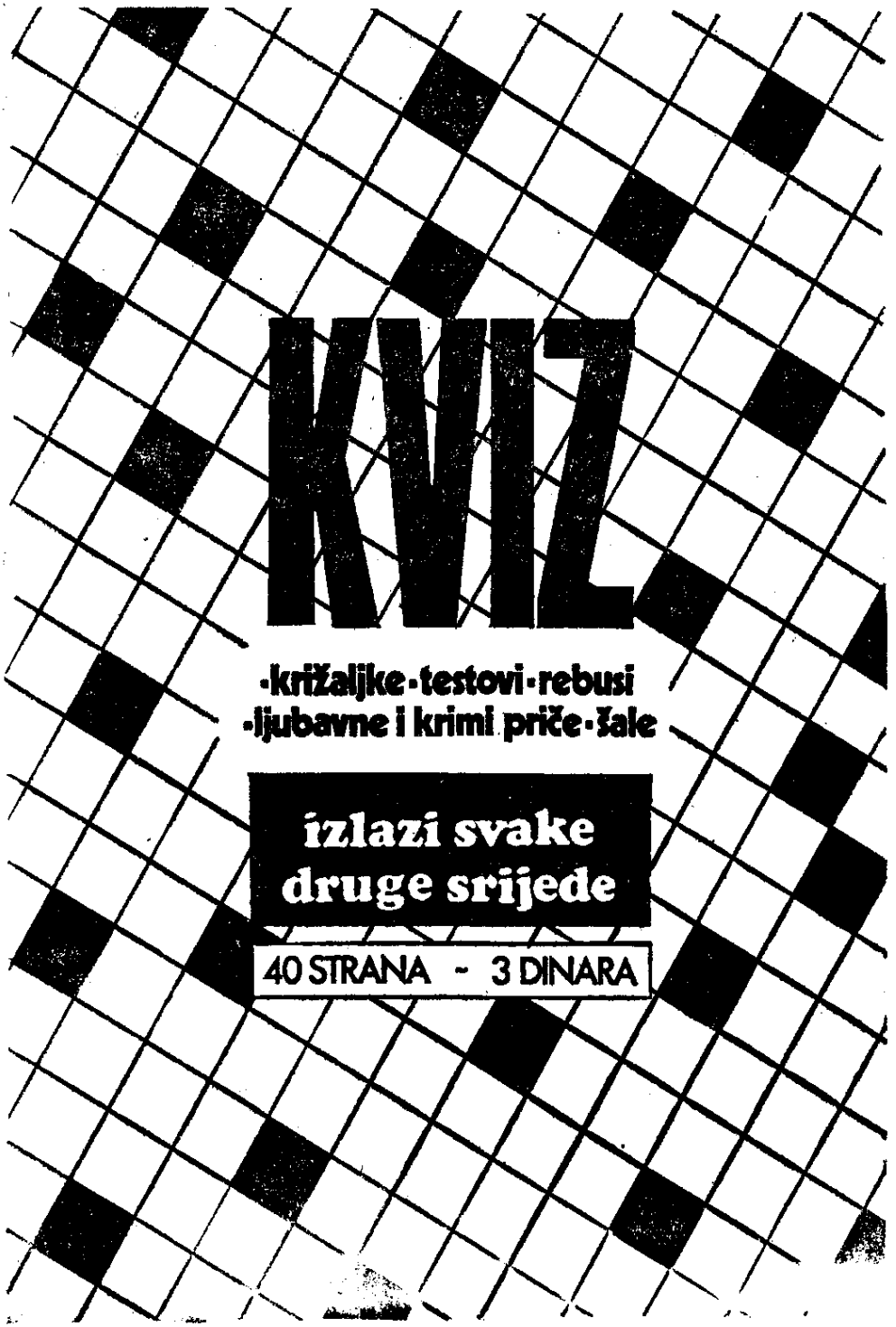
KVIZ
•križaljke•testovi•rebusi
•ljubavne i krimi priče•šale
izlazi svake
druge srijede
40 STRANA - 3 DINARA

FRED GROVE

BIJELA INDIJANKA

Bilo je zagušljivo vruće. Jahači u preriji razvukli su se u široki lanac; za sobom su vukli duge motke za teret, što su uskovitlale blijede oblačke pješčane prašine. Jahali su na mršavim konjima; polagano i oprezno, poput stranaca ulazili su sve dublje u zemlju kojom su nekoć vladali bez ikakvih ograničenja. Slijedili su jednog jedinog ratnika, koji je tjerao svog konja prema utvrdi izgrađenoj od kamena. A tamo ga je, pred zidinama, očekivao konjički eskadron.

— Mislite li da će biti teškoća? — nervozno zapita mladi poručnik koji je vodio jedinicu.

Obratio se muškarcu kojemu je nevrijeme uštavilo kožu na licu; čupavi brk slijedio je liniju jagodica i napola pokrio debele usne. Kao vladina uhoda, čovjek je čudnovato odjeven, pomislio je poručnik: masne plave hlače do koljena, košulja od katuna s ornamentima, haljetak od telećeg krzna, a k tome i smiješni šešir široka oboda i vrpce od olinjalog dabrovog krzna, što je moralo značiti neku oznaku ili odlikovanje.

Stari — bio je mnogo stariji nego što je htio priznati oficirima utvrde — zasloni rukom oči. Žmirkajući, zario je u preriju; gotovo se skamenio u tom ukočenom, napetom položaju. Oči mu više nisu mnogo vrijedile, ali je i te kako dobro poznavao te ljude, ratnike Antilope! Promatrao je vođu jedinice. Oko širokog Komančevog lica s izraženim jagodicama vijorila je plava kosa... svijetla poput klasja pšenice.

— Dolaze u prijateljskoj namjeri. Indijanci ne vode obitelji na ratne pohode. — Stari nastavi: — Ovo što vidite, posljednji su Komanči, poručniče. — Potisnuo je želju za osvetom, što se upravo podizala u njemu. — Buffalo je mrtav, a rat završen. Ne zaboravite to!

Postoji štošta što se ne bi smjelo zaboraviti, pomisli stari. Misli su mu počele lutati, vraćati se u prošlost; sjetio se beskrajnih travnatih prostranstava i suncem obasjanih planina, među kojima je taj narod jahao poput uragana. A onda je opet ugledao pred sobom sanjarsko lice bijele žene, koja je prije mnogo vremena živjela s tim narodom.

* * *

Tek je predvečer, kad su žene sakupljale drvo meskita za ognjište, Emily, ugrabila priliku da se približi bijeloj djevojci, koju je Ubojica Medvjeda jutros doveo u logor kao zatočenicu.

Djevojka se okrene. Maljušno, upalo lice iskrivilo se od iznenadnog zaprepaštenja.

— Ostavi me! — krikne, ustuknuvši.

Za žarko sunce Teksasa preblijeda koža na nosu i obrazima djevojčeta

počela se ljuštiti. Kosu joj je imala boju lana, iako je bila slijepljena prašinom i pijeskom. Međutim, naglo zaprepaštenje što se odrazilo s tog sitnog, suhonjavog lišca sa široko otvorenim plavim očima, gotovo prevelikim za dječje lice, pogodilo je Emily poput uboda u srce. Djevojčetu je moglo biti najviše desetak godina.

— Ne činiti nažao... tebi — reče Emily. Kako ne bi zaboravila jezik svog naroda, uvijek se ponovo prisiljavala da govori engleski.

Oprezno je ispružila ruku, ali nije je iznenadilo kad ju je djevojčica odbila.

— Ne činiti nažao... ne činiti nažao.

— Odlazi, prljava Indijanko!

Djevojčica dohvati mali naramak drva i pobježe, ali je Emily ubrzo dostigne i uhvati. Mala je cviljela i previjala se. Prilikom tog kratkog rvanja Emily je uz bol doprlo do svijesti kako je ta bijela djevojčica uistinu preslaba za rad u logoru; prema snazi nije se mogla ni iz daleka mjeriti s Emily, čak ni u doba kad su je uhvatili. Čim naiđe zima, mala će umrijeti... poput mlade prepelice što ju je iznenadila snježna oluja.

— Znam... znam — Emily je čvrsto držala djevojčicu, i zdvojno tražila riječi, ne pričinjavajući joj pri tom bol. Tada pokaže rukom na vlastite plave oči i svijetlu kosu. — Vidiš? Ja bijela kao i ti!

Mala ispusti naramak, a užas nestade s njena lica. Sada je, čini se, po prvi puta bolje pogledala Emily. Usne su joj zadrhtale i ona se jecajući baci ženi u zagrljaj. Emily je promrmljala riječi što ih već godinama nije izgovorila.

— Kako se zoveš, mala? — zapita nakon nekog vremena.

— Mary... Mary Tabor.

— Odakle si?

— Fort Belknap... dalje niz rijeku.

— Na Salt Forku, kod Brazosa.

Ovlažene oči se nasmiješe.

— Zar si bila tamo?

— Davno je tome — slaže Emily, kako bi zadržala dijete u dobru raspoloženju.

— Moji roditelji... — zausti opet Mary, ali usne su joj se suviše trzale da bi mogla nastaviti.

— Ne govori sada o tome — prekine je Emily, zaklimavši glavom. — Vrati se u logor. Nemoj pokazati Indijancima kako si plakala. Budi hrabra!

Te večeri razgovarala je sa Skačućim Bikom o Mary.

— Onu malu teksašku djevojku što ju je Ubojica Medvjeda uhvatio... htjela bih zadržati kao robinju za naš šator.

— Nije snažna. Morat ćeš je njegovati.

— Nije snažna jer Ubojica Medvjeda loše postupa s njome. Tamo gladuje. Čezne za svojim sunarodnjacima. Mogla bih je naučiti mnogo čemu. Ona bi mi mogla nadomjestiti mlađu sestru.

U sumraku šatora Emily primijeti kako pogled iz tamnih očiju njenog supruga klizi preko nje i obuze je nježni osjećaj. Nije mogla zaboraviti kako je on tada Trkaču s antilopama, koji ju je zarobio, dao mnogo konja kao otkupninu za nju. U neku ruku čak se i ponosila njime. Skačući Bik je bio ratnik čiji je ugled u plemenu neprekidno rastao. Uvijek je mogao računati s velikim brojem pristalica kad bi poduzeo ratni pohod protiv Utesa ili Tejanosa. Čak i kad je znala da napada naselja bijelaca, uvijek se nadala da će se živ i zdrav vratiti kući. Čudila se samo što on... bogati ratnik i otac samo jednoga sina... nije doveo u svoj šator još koju ženu; kao iskusni lovac mogao je lakoćom prehraniti nekoliko žena i djece.

Pa ipak, između njega i nje postojao je jaz... sjećanje na njezine pobijene srodnike, iako je taj dan bio već tako daleko da je nalikovao na težak san. A Skačući Bik bio je tada još premlad da bi bio sudjelovao u ratnom pohodu.

Nije joj odgovorio. A kako još nikada nije ništa priželjkivala toliko kao zaštitu nad tom bijelom djevojčicom, mudro je potisnula svoju gorljivost.

Prošla su dva dana i tada je odjednom otkrila da su se krda konja njezinog supruga smanjila za nekoliciinu najbržih konja za lov na bizone. Međutim, ništa nije rekla; pričekala je.

Trećega dana prešla je Mary Tabor k njima u šator.

— A sada mi ispričaj nešto o svojoj rodbini — zamoli Emily malu.

Mary je zurila u vrške ženinih mokasina.

— Pobijeni su... možda se stric Amos uspio spasiti.

Zadrhtala je i Emily opet ugleda strah na maljušnom licu; vidio se sasvim jasno, poput masnica nakon udarca bičem.

— Jednoga ćeš se dana vratiti tamo — sasvim ozbiljno reče Emily, koja se sažalila nad malom. — Nikada ne napuštaj nadu, Mary. Ni ja je ne napuštam.

Velike plave oči zamišljeno su počivale na njoj; promatrale su je mnogo ozbiljnije nego što bi se to moglo očekivati s obzirom na djevojčičine godine.

— Zar bi napustila Skačućeg Bika kad bi mogla?

Emily obori pogled. Činilo se da je na neki način povrijeđena, a i iznenađena.

— Skačući Bik je dobar muž... Vrlo obziran muškarac za Indijanca — nastavi Mary. — Dao je dobre konje za mene. Nije prost poput Ubojice Medvjeda, koji uvijek tuče svoje žene. Imala sam mnogo sreće. Znam to sasvim točno. A ti... ti si tako dobra prema meni, Emily. Hoćeš li mi sada pokazati kako se obavljaju poslovi u indijanskom šatoru? Moram zaraditi koliko trošim. Znam malo šivati. A znam i kuhati... ispeći kukuruzni kruh.

— Nemamo kukuruznog brašna — sa smiješkom uzvrati Emily. Mary im zacijelo neće pasti na teret, pomislila je.

Ponajprije je oprala djevojčici kosu i isplela je u pletenice. Već to poslijepodne mala više nije izgledala tako izmučeno, zaplašeno. Emily joj je sašila odjeću od jelenje kože, no najprije ju je uštavila, tako da je bila sasvim mekana. Skute i rukave ukrasila je šarenim biserjem.

Uz Mary, Emily se prisjetila odavna zaboravljenih riječi i fraza. Obuze je čežnja za domom. Jasnije nego li ikada ranije pred očima joj je zatitrala slika krajolika u proljeće, kad se zajedno s ostalom djecom igrala ispred palisada logora, ispod crvenkastih šljivinih stabala, na kojima je već bilo plodova. Sjećala se dragog lica svoje majke, prijaznih susreta, oca koji je upravo bio odsutan iz logora kad su ih napali Indijanci. Je li on još živ? Da li je tražio kćerku, ponudio za nju otkupninu? Osjetila je snagu jedne nove odluke.

Od tada je mnogo vremena trošila na odgoj svog sina, Žute Ptice.

— Mir je bolji od rata — govorila bi redovito kad Skačući Bik nije bio u blizini. — Nije dobro kad se ljudi međusobno ubijaju.

— Ali, Tejanosi ubijaju nas. — Dječak je bio tamne puti poput čistokrvnog Indijanca, a s lica su mu izbijale ponosne, visoke jagodice nalik očevim. Pa ipak, potez njegovih usana, plave oči i svijetla kosa, odavali su mješovito porijeklo. Na žalost, duša mu je bila kao u pravog Komanča.

— Potrebno je mnogo hrabrosti da bi se slijedilo put mira, kad se drugi spremaju ispustiti ratni poklik — reče ona.

— Moj otac je hrabar i bori se.

Kad bi god prilikom razgovora dospjeli do mrtve točke, on bi s laknućem skočio i otrčao iz šatora. U svojim snovima Emily je vidjela sina kako stasa i razvija se poput bijelca.

Kad je pleme preselilo na travnate ravnice Staked Plainsa, kako bi se tamo preko ljeta bavilo trgovinom, sve je zdvojnije pomišljala na svoju domovinu, a njezina je odluka postala još čvršća.

Zaustavili su se kod mjesta prozvanog Casas Amarallias... Žute Kuće. Bila je to litica u kojoj su bile udubljene šupljine. Tamo su čekali Comancherosi, sa svojim nadaleko poznatim karetama na visokim kotačima.

Emily ovoga puta nije sudjelovala s tolikim zanimanjem kao inače. Mary joj je pomogla postaviti motke od cedrovine za »tipi« i prebacila uštavljena bizonska krzna preko kostura. A onda je u tlo pobila kočiće za šator. Nakon obavljenog posla pomiješala se s indijanskom djecom i sa znatiželjom promatrala komešanje oko šarene robe.

No, uskoro je požurila natrag u šator.

— Tamo, među trgovcima, ima jedan bijelac!

— Bijelac? — Emily je pogleda i strese glavom. — Još nikada nije bijelac

prisustvovao indijanskom sajmu! — To je doista nemoguće, ti si se prevarila.

— On je trgovac! — usprotivila se Mary. Rukama je opisala lik snažnog muškarca i nastavila: — Crne cipele, gamaše od jelenje kože i veliki okrugli šešir s vrpcom od dabrova krzna. Djeca ga nazivaju Dabrovim Šeširom!

— Jesi li sasvim sigurna? — Emily ustane. — Bijelac?

— Čula sam kad se pogađao sa Skačućim Bikom. Nalazila sam se sasvim blizu njih... kao sada pokraj tebe!

— Onda će doći ovamo, u šator — promrmlja Emily, više sebi negoli djetetu. Bit će dugih pregovora, popušit će se još mnogo lula... kako je to već običaj u Indijanaca... prije negoli Skačući Bik, koji je posjedovao više konja od bilo kojeg ratnika iz plemena, zaključi trgovinu. Obuhvati je grozničavo uzbuđenje.

No, silno se razočarala kad se Skačući Bik vratio sam. Bio je neobično zadovoljan kad je dohvatio svoj pokrivač i izvukao nešto sjajnoga.

Ostala je bez daha. Bio je to srebrni lančić ukrašen tirkizima. U svjetlu sunca izgledao je prekrasno. Bio je to prvi vredniji dar; zacijelo ga je stajao mnogo konja. Uzela je lančić i raširila ga na dlanu. Upravo se spremala staviti ga oko vrata kad je zaustavi jedna misao. Skačući Bik nije ni slutio da ona želi povjeriti bijelom trgovcu tajnu o svojem porijeklu. I stoga bi bilo neprilično kad bi lančić stavila oko vrata. A nije mu ga mogla ni vratiti.

— Prelijep je da bih ga mogla nositi svakom zgodom.

A on je, čini se, progledao izliku. Njegove smeđe su oči zasjale. Okrenuo se i izišao iz šatora.

Stavila je lančić među ostale svoje stvarčice... zrcalo, ostatke šarene staklene ogrlice što ih nije utrošila za Marynu haljinu, koštane igle, naušnice od školjke koje su potjecale od Comancherosa, i slomljenu ukosnicu što ju je pronašla među ostacima napuštenog logora.

Sutradan uvečer pošla je s kožnatom vrećom do bare ispod stijene. Prilikom povratka kradom se osvrnula i zastala kao ukopana. Hladni trnci prođoše joj kožom.

Koščati bijelac širokih ramena, sa šeširom velikog oboda, koračao je pokraj Skačućeg Bika. Pričekala je da obojica prođu pokraj nje, a onda ušla u šator. Je li bijelcu upala u oči njezina svijetla put? Plava kosa?

Vreću s vodom objesila je o kolac i dohvatila lonac pun mesa, pa se postavila kraj ulaza, tako da je bila sasvim osvijetljena zrakama sunca. Kad je jelo bilo pripremljeno, obojica su sjela na tlo, njen muž leđima okrenut prema ulazu.

Namjerno je otezala prilikom obavljanja posla... sasvim polagano je postavljala lonac, drvene zdjele i žlice... sve dok je Skačući Bik nije upitno pogledao.

Dabrov Šešir, čini se, nije ništa primijetio i ona stane kraj ulaza... poražena i obeshrabrena. Kao žena jednog Komanča nije se smjela približiti bijelcu. Pripadnici plemena bi se podsmjehivali Skačućem Biku zbog toga što je njegova žena razgovarala sa strancem. No, zašto bi ona, kao zatočenica Indijanaca, morala misliti na njegov ratnički ugled? Ni samu sebe nije više razumjela.

Stigne Žuta Ptica, kako bi pojeo svoj obrok. Kad je opet otrčao u sumrak, gledala je za njim. I Mary je poslala neka se igra, a onda nepokretno sjedjela i osluškivala glasove u »tipiju«. Jedna joj misao pade na um, učvrsti se u njoj, uznemiri je. Ispraznila je vodu iz vreće u veliki kotao, a onda polagano krenula k izvoru, kako bi ponovno napunila vreću.

Kad više nije mogla čekati a da ne pobudi sumnju, vidjela je kako je lik širokih ramena napustio šator njenog muža i krenuo prema logoru, gdje su se nalazila trgovčeva kola.

Uspravila se, zaboravila vreću s vodom i krenula tako da su im se putovi morali presjeći. Međutim, osjećaj očekivanja, koji je svo vrijeme učvršćivao odluku u njoj, odjednom ju je napustio. Neodlučna, usporí korak. Što će uraditi ako će se on ponovno praviti kao da ništa ne vidi?

Čula ga je kako prilazi. Ni jedanput nije okrenuo glavu u njezinom smjeru. Činilo se da je pogled usmjerio

nekud u daljinu. Šešir s vrpcom od dabrovine činio ga je višim nego što je doista bio.

Zakoračao je brže, a onda se ogledao. Sada je više nije mogao previdjeti. Primijetila je kako mu je pogled kliznuo preko nje, ali pričeka da se u izrazu njegova lica pojavi neki znak prema kojemu bi zaključila da ona za njega uopće postoji. Približavao joj se i sada je bio udaljen još samo nekoliko koraka. Još se uvijek na njemu nije moglo ništa primijetiti... kao da uopće nije bio svjestan njezine prisutnosti.

Podigla je glavu... bila je bijela, vidjelo se da ne pripada Komančima... i ostala prkosno stajati.

On je brzo pogledao ulijevo i udesno, a onda ... na njeno iznenađenje i laknuće... zastane i prošapće.

— Znam, gospođo... vi ste bijela.

Iz njegova glasa mogla je razabrati samo sažaljenje i bespomoćnost.

Podigla je glavu i pokazala na sebe.

— Ja sam Emily... Emily Bragg...

Odjednom postade gnjevna na samu sebe. Tako je dugo razmišljala o tome kako će uvjerljivo i dojmljivo govoriti... doslovno je iskušavala riječi bijelih ljudi... a sada, u napetosti, govorila je starim, nemuštim načinom logorskih Indijanaca što ga je toliko prezirala otkako se Mary našla pokraj nje.

Bijelac se uhvatio za bradu i, čini se, razmišljao o tom prezimenu. Pokrenuo je desno rame i iskosio glavu, poput čovjeka koji slabo čuje. Brk je pokrivao polovinu njegovih širokih usana. U potamnjelu obrazu njegove su oči djelovale kao da su bijele i sada su je promatrale sa strane. Pogled mu je bio prodoran i proračunat, ali nije bio podmukao kao u Comancherosa.

— Otac mi se zvao Josiah Bragg. Gradio je tvrđavu na jednoj rijeci. — O ocu nikada nije mogla razmišljati drugačije nego u prošlom vremenu. Kao da je već odavna umro. — Naseljenici su tvrđavu nazvali po mom ocu: Fort Bragg. Tamo je došlo do krvoprolića... svi su pobijeni ...

— Bragg? Bragg?

— Na Navasoti, zar ne? — prekine je on i zamišljeno kimne glavom. — Sjećam se. Zar ste od onda u Indijanaca?

— Od svoje sedamnaeste godine.

Oklijevao je, izbjegavajući njezin pogled.

— A Indijanci su... zar vas nisu zamijenili? Prodali drugom plemenu?

— Nisu. — Uspravila se.

Čini se da mu je laknulo. Međutim, nestalo je sažaljenja kad ju je upitao:

— A sada ste žena Skačućeg Bika?

— Njegova jedina žena. — Bila je iznenađena oštrinom svog glasa. — Saslušajte me! Imam rodbine. Platit će otkupninu za mene!

— Mislio sam da su onda svi poginuli...

— Moj otac nije bio u tvrđavi kad se ono dogodilo... bio je istočnije od naselja.

Riječi su se poput bujice slile s usana. Bila je zbunjena, a odjednom je zapeče zla savjest. Namjeravala je najprije ispričati o Mary.

— Slušajte, ovdje u logoru imamo djevojčicu iz Teksasa... Mary Tabor. Roditelji su joj živjeli pokraj Salt Fork des Brazos. Možda još ima negdje rodbine. Vojnici u Fort Belknapu morali bi to znati. Svatko će se sjećati napada... dogodilo se to prošlog ljeta. Ljudi su imali krda stoke. — Emily nije ništa znala o imovinskim prilikama Maryne rodbine. Koliko se mogla sjetiti, svi ljudi koji su živjeli na granici bili su siromašni. Nastavila je vrlo žestoko: — Njeni sunarodnjaci... pa i rođaci... platit će otkupninu. Znam to. Mnogo pušaka... mnogo pokrivača.

— A što je s vašim sinom? Zar bi Skačući Bik dopustio da povedete i dječaka?

Stresla je glavom i dotakla njegovu ruku.

— Ne znam; pa ipak, od dana kad su me uhvatili sanjam o tome kako ću se vratiti kući

Čekala je. Odjednom je osjetila kako su joj se zgrčili mišići na vratu. Valovi skrletnog rumenila dolazili su s nebosklona, spuštali se nad sjenovitu travu i u podnožje stijena. Zvukovi u logoru pomalo su zatihnuli.

— Gospodo — progovorio je naposlijetku — donio sam ovamo robu za trgovinu, ali nikakvih pušaka. Nisam pravi Comanchero, ja sam uhoda države Teksas. Doći će do velikog rata

među državama. — Kad je vidio kako je zbunjeno skupila obrve, pokuša objasniti: — Amerikanci protiv Amerikanaca. Sjever protiv Juga. Bratoubilački rat. Vrlo loše. Teksas želi Komanče zadržati pod kontrolom. I zbog toga sam ovdje.

— Hoćete li reći za nas? — zapita opet onom nemuštom engleštinom.

Odgovorio je tek nakon podulje šutnje

— Pokušat ću pronaći nekoga od rodaka ili prijatelja. Poslat ću jahača, ako uzmognem. On će reći da Tejanosi traže dvije žene, koje se podudaraju s vašim i Marynim opisom. A porazgovarat ćemo i o robi namijenjenoj za otkup.

Zahvalila mu je pogledom, nije mogla govoriti, jer joj se grlo sasvim stegnulo.

— Gospođo... vi ste hrabra žena. Ipak, nemojte se previše nadati. Ne pronađem li nikoga... a moglo bi se dogoditi i da plemena više ne bude ovdje...

— Ja sam žena Skačućeg Bika, a ne robinja plemena.

Dabrov Šešir je zamišljeno pogleda. U njegovim očima više nije bilo sažaljenja. A onda produži.

Emily se hvatala obećanja što joj ga je dao. Dani su prolazili, a neumorno pleme lutalo je od jedne vode do druge, bez odmora, poput užarenih vrtloga što hujaju preko livada i planina. Naposlijetku su se opet vratili Žutim Kućama, gdje im je mukanje bizona obećavalo zalihe mesa za zimu.

Tamo ju je pronašao od sunca preplanuo jahač. Kad mu je donijela jelo. Emily je osjećala kako joj nada i očekivanje upravo pale dušu; pa ipak, sustegnula se od svakog pitanja. Je li njezin otac još na životu? A Maryn stric?

Jahač i Skačući Bik su razgovarali, a onda je bijelac izašao iz šatora i pričekao pored osedlanog konja.

Činilo se da je proteklo prilično vremena, dok je Skačući Bik pozvao k sebi. Još nikada nije osjetila strah pred njime, a sada se morala prisiliti da nekako izdrži njegov pogled.

— Dabrov Šešir mi šalje glasnika od poglavica bijelaca — reče Skakuči Bik bezbojnim glasom. — Žele kupiti tebe i tvoju bijelu robinju.

Zurila je u svoje ruke; stidjela se pokazati mu svoju radost.

— Tvoj dom je ovdje — dodao je.

— Ne pripadam Komančima. — Pogledala ga je. — Htjela bih se vratiti k svojim sunarodnjacima.

— Za tebe to više ne bi bili isti ljudi kao i prije. Tvoja je koža, doduše, bijela, ali tvoje srce osjeća poput Komanča.

— Ja sam bijela žena. Htjela bih i živjeti poput bijele žene.

Njegove tamne oči zasjaše; u njima se pomiješalo čuđenje s gnjevom.

— Moj otac je bogat. Mnogo će platiti za mene.

Lecnuo se kao da ga je udarila. Pogledao ju je kao nikada ranije, a onda ustao, prošao pokraj nje i izišao.

Blijeda lica zurila je za njim. Nešto je rekao jahaču... Nije razumjela što. Njoj nije ništa govorio.

Idućeg jutra uzeo je svoju vrećicu s vračarijama i odjahao. Vratio se za tri dana ...upalih obraza i umoran.

Uskoro je začula seoskog glasnika kako izvikuje:

— Prijatelji Skačućeg Bika, dođite večeras u njegov šator. Povest će ratni pohod protiv Utesa!

Neka hladnoća odjednom je stegla Emily oko srca. U tom trenutku ona je opet bila žena Komanča koja je brinula za svog muža što se spremao na ratni pohod. Ispunjena tjeskobom, zapazila je kako su ratnici objesili štitove da bi se dokopali moćne vračarije sunca. Pripremali su oružje. Međutim, Skačući Bik je odustao od priprema i uzeo dugo koplje, na koje je imao pravo samo najhrabriji. Ratnik s ratnim kopljem ne vraća se iz borbe... i Emily obuze slutnja da se on neće vratiti.

Tijekom cijeloga vrućeg poslijepodneva čula je kako pjevaju pjesme i pri tome bubnjaju. U smiraj sunca skupina ratnika prošla je kroz indijansko selo. Noću će napustiti logor; jer, kad bi se krenulo pri danjem svjetlu, bio bi to zlokoban znak.

Čim se smračilo, starci koji su sjedili za bubnjevima prigušili su svoju glazbu, a ratnici su pred odlazak među ženama birali plesačice.

Emily je čekala. Do sada je svaki put plesao s njom.

Moda, kozmetika, domaćinstvo

Savjeti liječnika i psihologa

Novela, roman, zanimljivo štivo

ukratko: SVE STO ZANIMA SUVREMENU ŽENU

Svijet

jugoslavenska ženska revija

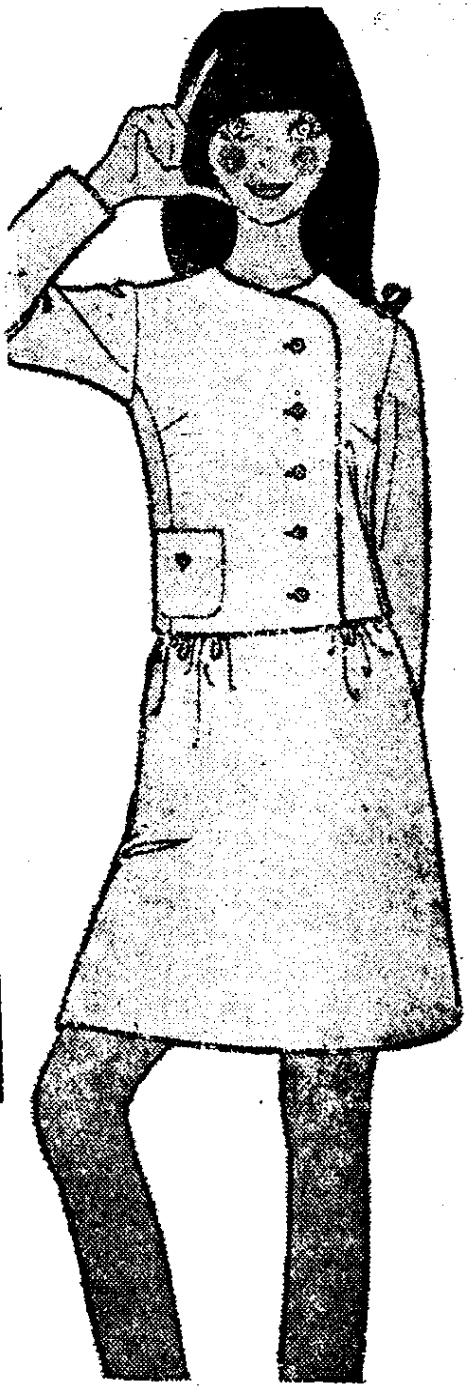

Njegov pogled samo ju je okrznuo, pa brzo krenuo dalje. I, to je bilo sve. On je plesao, a ona je znala da ju je odagnao iz svog srca.

* * *

Život se sastojao od straha. more. Trudila se da obrazuje sina.

Nekoliko puta dnevno penjala se na stijene, kako bi pogledala približavaju li se ratnici; oblačići prašine ili prilike tamne puti što jašu prerijom u titrajućoj žezi.

Onoga poslijepodneva kad je u velu žege ugledala plešuće likove na zapadu, po prvi je puta pomislila na četu ratnika. Dugo je zurila napolje; bili su još vrlo daleko i oči su je pekle od sunca.

Odjednom spusti glavu. Nije to bila četa ratnika... već samo mazge što su za sobom vukle kola na visokim kotačima. Tada se sjeti Mary i potrči u logor.

Stajale su ruku pod ruku ispred šatora i čekale. Dabrov Šešir probio se kroz okupljene Komanče oko njegovih kola i brzo im prišao.

— Sve je u redu. — Nasmješio se širokim smiješkom čovjeka koji donosi dobru vijest. — Dovezao sam mnogo robe: pokrivače, tkanine, duhan, kavu, kotlove.

Mary se ote krik radosti, a Emily joj stisne ruku.

— Gospođo, vaš otac je živ. Oko tvrđave je sada izrastao mali grad.

Emily osjeti grudu u vratu. Magla joj se spusti na oči. Jedva je prikrila drhtanje.

— Je li... je li star? — Slike tvrđave i davno pokojnih stanovnika brzo su prolijetale ispred njenih očiju. — Mislila sam reći... izgleda li star? — Zaprav, uopće nije znala što želi reći.

— Kosa mu je bila bijela poput snijega, ali je vrlo snažan za svoje godine. Trguje stokom i sadi pamuk. Dobro mu je.

— Ima li... je li...? — mucala je Emily.

— Nije se više ženio, ako ste na to smjerali. Živi sasvim sam. Želi da mu se vratite, gospođo. Kaže da ste vi sve što mu je preostalo. Nikada nije prestao tragati za vama. — Onda mu glas izmijeni ton. — Mislim da bismo već sutra morali krenuti.

— Krenuti? — začudi se Emily, ne shvaćajući — Moj muž se nalazi u ratnom pohodu protiv Utesa. — Oklijevala je. Kad je pogledala u stranu, vlastiti joj je glas zvučio pomalo čudnovato.

— Želite li time reći da Skačući Bik nije razgovarao s vama? — upita je on začuđeno. — Dao mi je riječ... to jest mojem glasniku... još prošloga ljeta. Sada se možete vratiti kući. Vi i Mary. Sa mnom. A što se dječaka tiče, o tome će on odlučiti. Skačući Bik nije htio nikakvu otkupninu, ali vaš otac je ipak poslao kola puna robe, kako bi pokazao svoju dobru volju.

— Moj muž je odjahao — ponovila je, silno potištena — pa još ne mogu poći. Njihov ratni pohod traje već vrlo dugo.

Dabrov Šešir je čupkao brk i zamišljeno je promatrao lukavim očima. Onda nastavi:

— Još nisam završio izvještaj. Onaj napad na Salt Fork, gospođo... svi Maryni srodnici su pobijeni. Strašno mi je žao.

Vršci Marynih prstiju zabili su se u Emilyn dlan. No ipak nije zajecala, što bi još prije nekoliko mjeseci zacijelo učinila.

— Gospođo, dobro promislite o svemu. Nekoliko dana mogu pričekati, ali ne duže. A kad odem, više se nikada neću vratiti.

Okrenuo se i otišao.

Dva dana nakon tog razgovora, začula je uzbuđene povike u logoru. Potrčala je iz šatora, jer su poklici bili vrištavi i bolni. Na rubu logora zapazila je jednog ratnika koji je pošao sa četom njenog muža. Lice mu je bilo obojeno crnom bojom. Za njime je slijedila šačica ljudi... ni polovica ratnika što su krenuli iz logora.

Skačući Bik nije bio među njima.

Zateturala je. Nebo se zavrtjelo nad njome. Pošto se sabrala, primijetila je kako konji vuku duge motke za teret. Potrčala je. Ležao je na saonicama za vuču. Pokraj njega bilo je položeno njegovo dugo koplje. Preko grudi je imao dugačak opasni rez. Njegove smeđe oči nisu je vidjele kad se nagnula nad njega. Bile su otvorene, ali ništa nisu zapažale.

Čula je jednog ratnika kako izvještava:

— Prije nego što je pao na tlo, mnoge je ubio kopljem. Zapovijedio nam je da se povučemo i da ga ostavimo, no mi smo ga stavili na saonice. Njegov duh će ostati u tijelu; njegovo je srce na zemlji.

Krenula je za njima ukočena tijela, kao da se bojala da će se raspasti kad zakorači. Skačućeg su Bika odnijeli u šator. Dok ih je slijedila, pomisli: Htio je umrijeti, no bio je prejak i prehrabar za smrt. Ponosila se njime.

Žuta Ptica sjedjela je do nogu svog oca, odajući mu nijemo poštovanje. Mary Tabor stajala je pokraj Emily, promatrala kako se njegove grudi nadimlju i spuštaju, osluškivala teško disanje. U velikim očima Emily je zapazila ono isto zaprepaštenje kao i onda kad je po prvi puta ugledala djevojčicu u indijanskom logoru.

Nešto kasnije Emily je osjetila Maryinu ruku na svojoj. Dabrov Šešir je stajao na ulazu. Emily krene prema njemu, a Mary za njim.

— Vidio sam kako su ga dovezli u logor — reče Dabrov Šešir, izrazivši žaljenje. — A sada bih vas ipak zamolio da mi saopćite što ste odlučili. — Znam da će vam biti teško u tim okolnostima, no tu se ništa ne može izmijeniti.

Emily je osjetila kako je stisak Maryne ruke postao čvršći. Pred očima joj se pojavio očev lik, tvrđava, komešanje ljudi koji su tamo živjeli. Sunce se odražavalo s njihovih lica, na kojima se vidjelo kako se raduju sigurnosti i miru... razabiralo se kako su svjesni svoje sigurnosti.

— Odluka mi nije nimalo teška — reče tada stresavši glavom. — Odlučila sam još onomadne... uvjerena sam u to... no, tada još nisam znala. Moj dom je ovdje! — A onda: — Mary će poći s vama! Moj otac je star... jednoga dana ona će mu biti dobra kćerka!

Djevojčica zajeca, a Emily tada osjeti vrući, čvrsti stisak ručice.

Dabrov Šešir nešto zausti.., njegove široke usne su se pokretale... ali ništa ne izusti. Okrzne je pogledom punim nijeme tuge, a onda učini nešto sasvim čudnovato: skine svoj veliki šešir i načini njime polukružni pokret, smisao kojega više nije shvaćala. Pa ipak, osjećala je da je to bila neka dobra gesta; u njoj nije bilo sažaljenja ni snishodljivosti.

Mary nije nikako prestajala jecati:

— Neću se odvajati od tebe!

Emily je bila odlučna. Uze je za ruku i odvede k Dabrovu Šeširu.

— Idi sada. Budi hrabra — poljubila je te sićušne, vlažne obraze — i ne osvrći se... mislim da to ne bih mogla podnijeti!

Kad su krenuli, gledala je za njima. Djevojčica je, čini se, bila slaba samo u jednom jedinom trenutku; spotakla se, zajecala, no nije se osvrnula...

Emily se vrati u šator, među svojim stvarčicama potraži srebrnu ogrlicu s tirkizom i stavi je oko vrata.

Kad se okrenula, Skačući Bik je gledao prema njoj.

— U ovom šatoru nikada neće biti druge žene! — prošaptao je jedva čujnim glasom.

Oborila je glavu u znak suglasnosti. Prizora iz starih snova trenutačno je nestalo; samo su njezin muž i sin bili stvarnost. Žutu Ptičicu, svog dječaka, htjela je i nadalje voditi stazom mira, kojom će jednoga dana proslijediti sam.

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

8. R. W. Krepps: DILIŽANSA ZA ZAPAD
9. G. D. Shirreffs: DO PAKLA I NATRAG
10. M. Nichols: JAHAČI SATANE
11. L. L'Amour: SKROVIŠTE OSVETNIKA
12. S. F. Scott: ŽARIŠTE MRŽNJE
13. P. Hangster: LIJEČNIK S KOLTOM
14. P. Hangster: PUCAJ ILI UMRI
15. P. Hangster: ZALUTALI METAK
16. U. H. Wilken: HITAC U ZORU
17. U. H. Wilken: SUSRET NA RIJECI
18. S. F. Scott: NOĆ STRAHA
19. U. H. Wilken: STOTINU DOLARA ZA BANTOCKA
20. J. F. Beck: ZVIJEZDU TREBA ZARADITI
21. L. Martin: ČOVJEK ZVAN TORNADO
22. M. Nichols: LOV NA WILMORA
23. E. M. Rhodes: PROŠAO JE OVUDA...
24. W. C. Macdonald: PETORICA ZA WALCKOTTA
25. W. O'Connor: JUBEJEVA ZAKLETVA
26. L. L'Amour: PAKAO PAPAGA
27. H. S. Sharon: KAD JE DOŠLA MEĆAVA
28. J. Kirby: OPASAN POKLON
29. L. B. Patten: PUSTINJA KOJA UBIJA
30. H. S. Sharon: PROKLETI RANČ
31. V. D. Overholser: IZGUBLJENO POVJERENJE
32. W. O'Connor: ZAMKA ZA KRADLJIVCE STOKE
33. R. Beakson: POMAHNITALI RANČER
34. D. J. Stevens: NOĆ OBRAČUNA
35. L. L'Amour: UKROĆENA ZEMLJA
36. W. R. Cox: DJEVOJKA S ISTOKA
37. H. S. Sharon: CRNI ORAO
38. Tom West: SAMO MOJ PIŠTOLJ
39. Scott F. Scott: ALABAMA
40. H. S. Sharon: PODVALA BILLA JACKSONA
41. Louis L'Amour: BEZDUŠNI VODIČ
42. W. O'Connor: OPASNI DOSLJAK
43. W. O'Connor: OSAMLJENI ŠERIF
44. U. H. Wilken: PROKLETI ŽIVOT
45. S. H. Sharon: NAPAD NA KOČIJU
46. J. F. Beck: U IME ZAKONA
47. L. L'Amour: VISOKI STRANAC
48. L. L'Amour: OBRAČUN U PRERIJI
49. S. C. Lawrence: VRELI DAN U BUFFALU
50. P. Hangster: POVRATAK
51. J. F. Beck: OLOVO PRAVDE
52. Hal Warner: TRAGOVI U PUSTINJI
53. G. A. Lutz: PUCNJI U PRAZNO
54. E. Jones: NEUSTRAŠIVI SLADE
55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTONOSNI POKOLJ
57. T. West: TEKSAŠANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM IZDAJICAMA

U PRIPREMI:

59. W. O'Connor: KANJON SMRTI

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
—LJUBAVNIH ROMANA